

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni trn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE
TASSA RISCOSSA

GORIZIA
ITALY

NAŠ UVODNIK

Prve obveznosti in prve težave za novo vlado

Ponovno na volitve

S hitrimi koraki se bliža 12. junij, ko bomo spet poklicani na volišča. Po vsej deželi in državi bodo volitve za evropski parlament, v nekaterih občinah — in za nas je tu na prvem mestu Gorica — bodo še občinske in rajonske volitve.

Evropske volitve se bodo tudi letos držale že znanega volilnega reda s proporcionalno delitvijo sedežev, ki jih bo tokrat nekaj več. Naša dežela sodi v severovzhodno okrožje, ki obsega še Veneto, Tridentinsko-Južno Tirolsko in Emilio-Romagno. Zato so na kandidatnih listah imena z vsega tega obsežnega območja pa še vidni predstavniki iz drugih krajev.

To je posebej razvidno na listi manjšin in avtonomistov Federalizem, pri kateri — tako kot vedno doslej na evropskih volitvah — sodeluje tudi Slovenska skupnost. Ob predstavnikih drugih skupnosti in manjšinskih ter avtonomističnih strank so tudi naši ugledni predstavniki: pisatelj Alojz Rebula, deželni tajnik SSK Martin Breclj, člana deželnega tajništva SSK zdravnik Rafko Dolhar in profesor Andrej Bratuž. Tudi tokrat bodo imeli možnost, da glasujejo za slovenskega predstavnika tudi slovenski izseljenci po Italiji: v severozahodnem okrožju kandidira prof. Andrej Bratuž, v srednji in južni Italiji pa strankin deželni predsednik Marjan Terpin.

Slovenska stranka je vedno sodelovala pri evropskih volitvah, ker smo Slovenci v Italiji nekakšna predhodnica Slovencev v združenju Evropi in ker je nujno, da se tudi na evropski ravni zavzemamo za svoje pravice in za pravične odnose. Ob tem utrjujemo solidarnost med manjšinami, kar je že nekajkrat pokazalo svojo izredno dragocenost. In ne nazadnje je treba omeniti, da je treba tudi volilno kampanjo za evropske volitve, ki nam odpira pot tudi v vsedrjavno javnost, uporabiti za opozarjanje na naša življenjska vprašanja. Še posebno danes, ko se zdi, tudi zaradi dezinformacijske kampanje sil, ki danes sedijo v vladi, da slovenskega vprašanja v Italiji ni.

Zaradi vseh teh razlogov ne drži opravičevanje Demokratske stranke levice, zakaj tokrat na njenih listah prvič ni Slovencev. Beremo, da ne smemo več gledati na obliko, temveč na vsebino; da moramo koncentrirati glasove in preference na dosedanjšega evropskega poslanca Rossettija in podobno. To bi lahko držalo, če bi bilo možno dajati eno samo preferenco. V resnici se lahko zapišeta dve... Dejstvo je, da je spet zmanjkal delček naše prisotnosti v stranki, ki prejema lepo število slovenskih glasov.

Občinske in rajonske volitve v Gorici bodo na svoj način za nas še pomembnejše, saj gre za neposredno urejanje naših domačih zadev v upravnih, kjer smo bili ves povojni čas zaznavno prisotni in večkrat soodločujoči. Negativne izkušnje lanskimi Goriškimi pokrajinskimi volitvami po novem volilnem ustroju je pokazala, da slovensko zastopstvo nikakor ni zajamčeno in da se je treba zanj boriti. Med osmimi strankami bo Slovenska skupnost nastopala na občinskih volitvah s svojim simbolom in svojo listo kandidatov, ravno tako za sosvete. Zaradi novega sistema pa se je SSK povezala v podpori županskemu kandidatu inž. Crocettiju še s skupino Cittadini per l'Isontino in s Progresisti.

Že ob zbiranju zahtevanega visokega števila podpisov za predložitev liste se je potrdila podpora naših ljudi Slovenski skupnosti. Zdaj je treba napeti vse sile, da na volitvah prevladajo odprte in demokratične sile, ki so za pravično sožitje v naših krajih.

Ivo Jevnikar

Berlusconijska vlada prestaja v tem tednu preiskušnjo parlamenta in postaja operativna. Medtem ko je premier predstavljal vladne programske smernice, je zunanji minister Martino že zagotavljal evropskim partnerjem, da se zunanja politika Italije, kljub preobratu na desno, ne bo spreminjala in da se ne bo spuščala v pustolovščine na vzhodni meji. To bi lahko bil »efekt Christopher«. Vsaj dvakrat je ameriški državni tajnik javno in prav nič diplomatsko zakrito poudaril, da mora Rim prispevati k regionalni stabilizaciji v tem delu Evrope, kar pomeni, da ne sme začeti mejnega spora s Slovenijo. To seveda ne sme uspavati mlade slovenske diplomacije, ki lahko ima na svoji strani resda vse mednarodne pogodbe, a se mora skrbno varovati pasti, v katero bi z lahkoto padla, če bi podcenjevala resnost manjšinske problematike na obeh straneh meje. Ljubljana ne sme niti za trenutek pozabiti, da že ima — glede ravnanja z manjšino — veliko prednost pred Italijo, in vendar se je Rimu posrečilo spraviti Slovenijo malodane na zatožno klop z očitki, da z Italijani v Istri ne ravna evropsko. Berlusconi je celo zahteval recipročnost. Groteskno!

Tudi notranji minister Maroni je moral reševati prve voze še pred Berlusconijskim nastopom v parlamentu. Odstavil, ali suspendiral, je prefekta in kvestorja v Vicenzi, ker nista nič storila, da bi preprečila shod naziskinov — obritoglavcev, ki ne skrivajo svojega desničarskega izvora in svojih simpatij za nacizem in njegove ideje. Finijevo Nacionalno zavezništvo pa je moralo na vrat na nos umakniti enega svojih zakonskih predlogov, ker je obsegal zahtevo po odpravi zakona proti obnovitvi fašistične stranke!! Oba

Istrski pisatelj Guido Miglia o...

Ozemeljske zahteve ki jih postavljajo nekateri nesrečni predstavniki starega in novega italijanskega fašizma, so prava norost...

Ti nesrečneži, ki jih ne Istra ne Kvarner prav nič ne zanimata, ne delajo vsega tega iz kakega globokega prepričanja, ampak samo zaradi starodavnega protislovenskega sovražstva in pa tudi zato, da bi razvneli tisto primitivno in občutljivo javno mnenje, ki se še ohranja predvsem na jugu Italije, kjer sta močno prisotni mafija in kamora. Za tisti tip skrajno nacionalističnega javnega mnenja predstavljata Trst in Kras mit popačenega patriotizma, ker nič ne vedo o slovenskem Krasu in o narodnostno mešani naravi samega Trsta - italijanskega in slovenskega; da ne govorimo o Gorici, Tržiču, Nadiških dolinah in o tolikih krajih v sami videmski pokrajini ter v vzhodni Furlaniji.

dogodka pravzaprav povezuje spreminjeno politično vzdušje v državi, ki priča, da se s Finijejimi ministri v Berlusconijsvi vladi krepi in dviga glavo skrajna desnica, pa naj prizadeti še tako zagotavljajo, da je fašizem stvar preteklosti.

V teh dneh politični krogi komentirajo in ocenjujejo programske govore premiera Berlusconijskega v parlamentu. To je bil lep, kratek, zelo razumljiv govor, ki se ni spustil z ravni splošnega. Težko mu je kaj očitati, čeprav je opozicija do njega bila takoj zelo kritična, ker v njem ni našla nič novega in konkretnega, zlasti pa ni premier anticipiral, kako namerava ustvariti milijon novih delovnih mest. Drugo ključno vprašanje sta tudi problem inflacije, ki jo mora vlada nujno zadržati ter vprašanje javnega dolga, ki bo ostalo odprto še dolgo v naslednje stoletje. Berlusconi ni dal nobenega recepta in se glede ekonomske politike oklepa smerni prejšnje, tehnične Ciampijeve vlade. Nič posebno novega torej. Nevarnejše so misli, ki jih je izrekel Berlusconi glede nove politike na področju zaposlovanja. To področje hoče na vsak način sprostiti in dati proste roke delodajalcem, zato so sindikati zelo nezaupni in hočejo počakati na rezultate vladne ekonomske politike.

Severno ligo so začeli zapuščati prvi razočaranci, to je sen. Miglio, ki je osebno užaljen, ker ni postal minister. Kakšno težo bo imel ta izstop — Miglio je bil glavni ideolog federalizma —, pa bo povedala šele prihodnost.

Glede manjšinskega vprašanja, ki

je nam še posebej pri srcu, je bil Berlusconi izjemno kratek in jedrnat in je zagotovil neko splošno spoštovanje njihovih pravic, povsem pa je obšel vprašanje zakonske zaščite slovenske manjšine. To je znak, da si ne smemo delati prevelikih utvar in da moramo še naprej misliti na lastne moči.

— S

Časnikar Del Rio o papežu

»V zadnjih šestih mesecih si je papež izpahnil ramo in zlomil kolko. Sedaj se postavlja vprašanje, če bo papež še naprej tako veliko potoval, ali pa bo svoja potovanja skrčil na najbolj nujna.«

Prav o tem je tekla beseda na konferenci v Rimu ob predstavitvi knjige, ki nosi naslov Woytila: potujoči papež (Edizioni Dehoniane). Knjigo je spisal velik poznavalec papeža Janeza Pavla II, Domenico Del Rio, ki je papeža spremljal domala na vseh številnih potovanjih po svetu, najprej kot dopisnik dnevnika Repubblica, nato kot dopisnik časnika La Stampa.

Del Rio je na predstavitvi svoje knjige povedal, da je sedaj vsem ljudem jasno, da bo moral papež Woytila po zadnji nesreči veliko mirovati, ne bo smel več veliko potovati, prepovedano mu je tudi vsako športno udejstvovanje in predvsem smučanje, papež bo odslej lahko samo plaval, težka bo tudi hodil. Postavlja se torej vprašanje njegovih številnih potovanj po svetu, saj papež Janez Pavel II. sam sebe rad imenuje »papež globetrotter - papež svetovni popotnik«.

Papeški svet za družino je pretekli teden objavil poseben dokument o družini. Več o njem v članku na 2. strani

Novi dokument Cerkve o družini

Organizacija združenih narodov (ONU) pripravlja svetovno konferenco o demografskem problemu. Nekatere države so namreč zaskrbljene, češ da preko mere narašča število prebivalcev na zemlji in da se zaradi tega bližamo točki, ko ne bo več mogoče preživljati vseh. Zaradi tega alarm: omejiti je treba število rojstev.

Vemo, da so nekateri režimi na to pot že stopili, med njimi so kitajski komunisti, ki nalagajo posebno globo staršem, ki imajo več kot enega otroka. Po tej poti je šel tudi bivši partijski režim v Sovjetski zvezi, ki je na vso moč propagiral protispočetna sredstva, zlasti splav (abortus). Podobna miselnost si osvaja Združene države Amerike, ki so sicer gospodarsko najbogatejša država, se pa bojijo za svoj standard in zato zelo pospešujejo omejevanje rojstev z vsemi sredstvi. V tem svojem egoizmu so Američani začeli strašiti s skorajšnjo preobljudenostjo naše Zemlje, za kar naj bi bili krivi posebno nerazviti narodi Afrike in Južne Amerike. Vsled tega vodijo v teh deželah silovito propagando za vsa protispočetna sredstva, od pilul do abortusa.

Propagandistom denarja ne manjka, ker jih obilno podpirajo farmacevtske hiše, ki ta sredstva proizvajajo. Njih bilanca presega šest milijard dolarjev na leto, do leta 2000 pa bi morala preseči 13 milijard. Gre torej za velike dobičke teh brezvestnih kapitalistov, ki polnijo blagajne s prodajo orožja in protispočetnih sredstev. To miselnost o prisilnem omejevanju rojstev naj bi potrdila svetovna konferenca o družini v Kairu v prihodnjem septembru. Osnutek take resolucije so že pripravili na sedežu OZN v New Yorku.

Sv. oče je alarmiran, ker je videl v tem »protispočetni kolonializem«. Zaradi tega je naložil svojemu zastopniku pri ZN škofu Martinu, da je nastopil proti osnutku, ki je predvideval prisilen abortus. Osnutek so za sedaj umaknili. To ni bilo dovolj. Papeški svet za družino je izdelal poseben dokument o družini, ki ga je objavil pretekli teden. Dokument obsega 70 strani in obravnava problem prenasičenosti prebivalstva z vseh strani. Poudarja, da je ta strah pretiran, ker se v razvitem svetu opaža

padec rojstev, ki že mnoge zaskrbljuje, npr. v Italiji, kjer število rojstev že skoro ne dohaja več števila smrti. Potem gre za pravično razdelitev ekonomskih sredstev. Sever, ki je bogat, naj bi bolj pomagal jugu in nerazvitim deželam za večjo gospodarsko rast, ker je tam industrija šele v povojih, kmetijstvo pa na še zelo primitivni stopnji. Končno gre tudi za moralno zadržanje, za etične zakone, saj človek ni žival brez vesti s samimi nagoni. Temelj njegovega skupnega življenja je in ostane družina kot prva celica človeške družbe. Nobena človeška oblast nima pravice posegati v pravice družine.

Sv. oče je na te probleme brez premora opozarjal, nazadnje v aprilu z osebnim pismom na vse poglavarje držav. Številni državni voditelji so papeževu pismo sprejeli z veliko naklonjenostjo in razumevanjem za stališče Cerkve do dokumenta ZN pred konferenco v Kairu. Papež namreč v soglasju z zadnjim koncilom govori o »odgovornem starševstvu«, obsodja pa nemoralna sredstva za doseg istega namena.

K.H.

Razlogi izstopanja iz anglikanske Cerkve

Razlogov je sicer več, časovno zadnji pa je posvetitev žensk. Sicer če malo od bližje pogledamo problem, bomo ugotovili, da je pravzaprav vrnitev v katoliško Cerkev.

Anglikanska Cerkev nima zgodovinskih teoloških korenin, ki bi ji zagotovile močno in stabilno identiteto. Nastala je iz razlogov, ki nimajo nič kaj opraviti s teologijo, saj je splošno znano, da je povzročil ločitev kralj Henrik VIII., ki je zahteval, naj papež privoli odslovitvi prve žene in sprejemu druge, česar papež ni mogel storiti. Iz teh razlogov je ločil »svojo« cerkev od katoliške in se ji postavil na čelo. Še sedaj načeljuje anglikanski Cerkev kraljica, ne pa kak cerkveni dostojanstvenik.

V prvi polovici tega stoletja se je število angleških katoličanov povečalo in sicer iz več razlogov: večja nataliteta, irska emigracija (znana je »močna« vera irskih katoličanov), porast spreobrnjenec (med dvema vojnama jih je bilo od 12 do 13 ti-

soč), med katere omenimo znana pisatelja Chestertona in Grahama Greena ter duhovnika Newmana, ki je kasneje postal kardinal.

Anglija je zadnje čase vedno manj »različna« od ostalih evropskih držav, posebno po uresničitvi predora. Torej ni več izolirana od Evrope in je vedno manj otok. To občuti anglikanska Cerkev, ki zgublja vedno bolj svojo avtoriteto in prestiž, čemur pripomore slabo finančno stanje in slab obisk obredov. K temu dodajmo še notranje razkosanje, ker posamezne cerkve zahtevajo vedno večjo avtonomijo.

To stanje ugotovljamo s težkim srcem, zato se sprašujemo, če bo posvečenje žensk prineslo novega zagona. Za sedaj je povzročilo le odpad.

Kako bo, nam bo prihodnost pokazala.

Vse to pa daje slutiti, da nekaj ni v redu, katoliški Cerkev pa daje novo odgovornost in klic k večji zrelosti.

25 verskih skupnosti v Sloveniji

V Ljubljani so v petek, 13. maja, odprli urad Republike Slovenije za verske skupnosti; registriranih je 25 takih skupnosti, med njimi rimska katoliška Cerkev. Naloga urada so: vodil bo register verskih skupnosti in duhovnikov ter opravljati administrativna dela za mešano cerkveno državno komisijo za urejanje odnosov z verskimi skupnostmi. Tako piše v kratkem članku v Slovincu.

Do zdaj smo vedeli za nekatere verske skupnosti: Katoliško Cerkev, evangeličane v Prekmurju, pravoslavne. Sedaj jih je kar 25 in še se bodo prijavile nove, kot trdijo na omenjenem uradu. Katere so te verske skupnosti, tega še ne vemo, lahko si pa predstavljamo. Brez dvoma spadajo med te jehovci, adventisti in razne sekte, ki so privandrale med Slovence z vseh delov sveta, tudi iz Indije.

Nedelja, 22. maja 1994

Binkošti

Ta praznik obnavljamo vsako leto petdeset dni po Veliki noči, ko se spominjamo skrivnostnega dogodka, ko je Sv. Duh — tretja Oseba presvete Trojice — prišel na apostole in Marijo. Na ta dan so prejeli darove Svetega Duha, medtem ko so bili zbrani v dvorani zadnje večerje. Vidno znamenje tega dogodka so bili jeziki podobni plamenom in nad vsakim je ostal po eden.

Ta prejem je apostole popolnoma spremenil, jih opogumil, razsvetlil in tako pripravil na že prejeto nalogo: oznanjevanje Jezusovega nauka vsem narodom — po njih naslednikih — do konca sveta.

Z binkoštnim praznikom zaključujemo velikonočni čas.

Podpišimo osem za tisoč v korist Cerkve

Mesec maj je odločilen za izbiro, komu nakloniti osem tisočink dohodkov, nakazanih v davčni prijavi. Na ravni Treh Benečij je število davkoplačevalcev, ki je osem za tisoč namenilo katoliški Cerkev razvidno iz statistične raziskave, ki jo je naročila italijanska škofovska konferenca in se nanaša na leto 1991. V tem severovzhodnem predelu italijanskega polotoka je na 417 vprašanih 71% izjavilo, da se je izreklo za osem za tisoč. Od teh je 78% izbralo katoliško Cerkev, 20% pa državo.

Na splošno je opaziti med ljudstvom prehod k večji soudeleženi pri izbirah, tako v civilne kot verske namene. Iz raziskave Censis-a izhaja, da si državljani pričakujejo in želijo takšno uporabo tega denarja, ki bi bila pretežno humanitarnega zna-

čaja. Na državni ravni je bilo leta 1991 104 milijard in 600 milijonov dodeljenih v dobrodelne namene, 139 milijard pa za pastoralne dejavnosti.

Podpis nakazila osem za tisoč je znamenje večje demokratične soudeleženi državljanov, ki lahko na tak način prispeva, čeravno v majhni meri, k odločitvi o načinu uporabe majhnega dela državne bilance. Osem za tisoč vzdržuje najrazličnejše aktivnosti na področju evangelizacije, kateheze, pomoči handikapiranim, ubogim, mamilišem, vzdržuje pa tudi razne domove za ostarele, vrtce, itd. Vse to v državi, kjer državljan pogosto dejansko ne ve, v čigave žepe grede razni davki, dopolnila in prispevki, ki jih mora dan za dnevno plačevati.

Binkoštno bedenje '94 bo v soboto, 21. maja, ob 20.30 v svetišču na Vejni. Zbirališče ob 20.15 na parkirišču pod svetiščem. Bedenje bo vodil msgr. John Njue, škof iz Embu-ja (Kenya).

V nedeljo, 22. t.m., bo v Bazovici vsekoletno srečanje bolnikov in ostarelih. Ob 16. uri sv. maša. Sledilo bo družabno srečanje v Slomškovem domu.

V nedeljo, 29. maja, bo na Opčinah ob 15. uri Srečanje pritrkovalcev. Srečanje organizira openska župnija v sodelovanju s pritrkovalnim krožkom slovenskih bogoslovcev.

Posvetitev krščanskih družin

Jezus, naš Odrešenik, prišel si iz nebes, da si svet razsvetljeval s svojim naukom in zgledom. Večji del svojega življenja si hotel preživeti v nazareškem domu skupaj s svojo materjo Marijo in s skrbnim rednikom svetim Jožefom. Tako si posvetil nazareško družino, da bi bila zgled vsem krščanskim družinam. Sprejmi milostno to našo družino, ki se ti zdaj podari in posveti. Varuj in brani jo, ohranjaj v njej vero, utrjuj upanje in poživljaj ljubezen do Boga in do ljudi. Daj, da vsi njeni člani dosežejo večno srečo. O Marija, Jezusova in naša Mati, s svojo materinsko ljubeznijo nam izprōsi, da Jezus milostno sprejme to našo posvetitev in nam vedno naklanja svoj blagoslov. Sveti Jožef, zvesti Jezusov in Marijin varuh, pomagaj nam s svojo mogočno priprošnjo v vseh dušnih in telesnih nevarnostih na naši poti v večni dom, da bi se tam vsi člani naše družine veselili v družbi svete nazareške družine in bi skupaj slavili nebesnega Očeta vekomaj. Amen.

»Novost« nove evangelizacije ne gre iskati v novih tehnikah oznanjanja, ampak predvsem v ponovno odkritem navdušenju vernikov in v zaupanju v delovanje Sv. Duha, »ki vsak dan pridružuje občenstvu take, ki so našli odrešenje«.

C.M. Martini

Božja beseda je kakor kruh...

Binkošti

»Ko pa pride on, Duh resnice, vas bo uvedel v vso resnico« (Jn 16,13)

Ko je apostol Pavel prišel v mesto Efez, je našel tam nekaj kristjanov in jih vprašal: »Ali ste prejeli Svetega Duha, ko ste postali verni?« Odgovorili so mu: »Saj še slišali nismo, da je Sveti Duh« (Apd 19,1-2).

Podoben odgovor o Svetem Duhu bi najbrž dal tudi marsikateri današnji kristjan. Zanimivo bi bilo anketirati nekaj ljudi in videti koliko krščenih in birmanih kristjanov sploh ve, kdo je Sveti Duh, in

kakšno je njegovo delovanje.

Na binkoštni dan se Cerkev spominja, da je Jezus izpolnil svojo obljubo in vernim poslal Duha od Očeta: Duha resnice. Sveti Duh že pri krstu pride v človeka po krstni milosti. Pri birmi pride osebno stanovat v kristjana in ga obdara s svojimi duhovnimi darovi. V njem obnavlja svetlobo Kristusove resnice in preganja temo zla in greha. V življenju pomaga kristjanu izbirati

pravo pot in se odločati za dobro, za pot resnice, kot pravi Jezus v zgoraj navedenem citatu iz Janezovega evangelija. Delovanje Svetega Duha je očitno v zgodovini Cerkve. Sveti Duh vodi Cerkev, da ne okosteni v zastarelih oblikah, ampak da se vedno prilagaja novim časom in potrebam. Sam Jezus je napovedal, da bo Cerkev kakor gorčično zrno, iz katerega počasi raste celo drevo. Kot živ organizem se v zgodovini razvija in raste, čeprav v osnovnih prvinah ostaja vedno ista. Na drugem vaticanskem koncilu je bilo delovanje Svetega Duha še zlasti močno. Papež Janez XXIII je dejal, da je treba odpreti okna in vrata Cerkve, da bo veter novih Binkošti prepihal notranjost in odpihal prah in pajčevine, ki so se skozi stoletja nabrali. Drugi vaticanski vesoljni zbor je res začrtal globalno prenovu Cerkve, ki je omogočila

eno od pomembnih preobrazb Cerkve v njeni zgodovini. Če bi bilo to samo človeško delo, bi Cerkev že občutila tragične posledice. Ker pa je prenova bila vodena po navdihovalcu življenja, Svetem Duhu, je Cerkev zaživela novo obdobje zavesti svojega duhovnega poslanstva, svoje zvestobe Jezusu Kristusu, ki hoče biti blizu človeku vsake dobe in vsakega okolja.

Kardinal Suenens je o delovanju Svetega Duha takole zapisal: »Preobrača Marijino življenje z angelovim pozdravom, ko Marija preplašeno dojame, da je blagoslovljena in izvoljena med ženami. Na velikonočno jutro se skriva pod zunanostjo vrtnarja, da bi po imenu poklical Marijo Magdaleno in jo navdušil za apostolat. Vnema srce obupanih emavskih učencev. Udarja kot gromska strela in oslepuje za-

grizenega preganjalca kristjanov Savla na poti za Damask ter ga spreobrne v največjega apostola narodov. Svetemu Avguštinu tiho pravi: »Vzemi in berik«, in s tem dokonča spreobrnjenje. Osvetli stavek iz svetega pisma, da ko se začne žareti temno okno neke cerkve in ga opazi Frančišek Asiški, oznanilo vzame čisto dobesedno: »Če hočeš biti popoln, prodaj, kar imaš, in razdeli ubogim... ter hodi za menoj« Delo Svetega Duha je gotovo tudi delo mnogih drugih znanih in neznanih apostolov Kristusove resnice, pravice, miru in skrbi za človeka.

Binkoštni praznik je za vso Cerkev in za vsakega kristiana praznik upanja, dan, ki naj bi poglobil v nas zaupanje v božje načrte in nas utrdil v gotovosti, da je Jezus Kristus po svojem Duhu z nami do konca sveta. **Zvone Štrubelj**

POGLED V SLOVENIJO

ZDA podpirajo Slovenijo, o orožju in Smolnikarju po starem

Janez Povše

Na svoji nedavni turneji v Argentini, Urugvaju, Združenih državah Amerike in v Pragi se je zunanji minister Lojze Peterle srečal tudi z ameriškim zunanjim ministrom Warrenom Christopherjem. Slednji je zatrdil, da ZDA podpirajo samostojno Slovenijo kakor tudi obstoječe meje, pri čemer je jasno odgovoril na predloge dela italijanske politike po spremembi meja. Istočasno je tudi Sloveniji zagotovil možnost ukinitve embarga na dobavo orožja. Seveda lahko tako lepa zagotovila potolažijo le navneže, dejstvo je, da je Slovenija v vse bolj kočljivem položaju znotraj razdelitve nekdanje Jugoslavije med interesna območja ZDA in Rusije. Pred kratkim je bil na Dunaju podpisan dogovor za ustanovitev hrvaško-muslimanske konfederacije in med obveščeni krogi v Ljubljani se že kar glasno šušlja, kako utegneta velesili potisniti v omenjeno konfederacijo tudi Slovenijo. Neposrednih namigov na to možnost v uradnem smislu ni, toda ni težko ugotoviti, da bo le ugoden splet okoliščin pomaknil Slovenijo v Evropo, sicer bo naj nujno pristala v območju nekdanje Jugoslavije, ki je očitno zelo trdovratno zasidrana v možganih evropskih in svetovnih politikov. Slovenija mora ohraniti mirno kri tudi v odnosu do Hrvaške in predvsem do Italije. Ta bi lahko s

pagovanji poskušala dobiti nekaj več le v primeru, ko bi Slovenija pokazala slabosti, ki bi se javljale ali v preveliki napadalnosti ali v preveliki popustljivosti. Na vsak način je politični zemljevid nekdanje Jugoslavije oziroma Balkana še vedno v nastajanju in tega dejstva nikakor ne bi smeli pozabiti.

Posebna parlamentarna preiskovalna komisija se ukvarja s primerom mariborskega orožja, kjer se zadeve logično ne premaknejo niti za centimeter. Nove priče zagotavljajo, da orožje na mariborskem letališču sploh ni bila nikakršna tajnost in da so o njem govorili ljudje po mariborskih gostilnah, obtoženi pa se na vse načine izmikajo, med njimi posebno Silvo Komar, šef mariborske Varnostno informativne službe in njegovi kolegi, ki so si pred nedavnim na mariborskem sodišču celo privoščili »molčečnost« kot način nastopa. Naj bi bili torej nedolžni, vendar nočejo odgovarjati. Dejstvo je, da je v Sloveniji cvetela ali še cveti trgovina z orožjem in da izvora tega trgovanja ni mogoče odkriti, ker gre očitno za visoke politične osebnosti, če že ne za sam vrh države. Sicer z orožjem trgujejo najuglednejše države sveta, toda te žalostne kupčije očitno potekajo legalno. V kolikor ne gre za legalne stvari, je nemara v zadevi možno predpostavljati posle,

katerih dobički niso šli v državno blagajno, ampak v žepo politikov, kot to poznamo iz italijanske izkušnje. Na vsak način nerazkritje porokla mariborskega orožja stopnjuje izrazito nemoralno politično in družbeno vzdušje v Sloveniji in slabi njeno notranjo in zunanjo moč.

Podobno kot z mariborskim orožjem je tudi z zadevo Smolnikar, zaradi katere je bil tako nemudoma odstranjen Janez Janša. Tudi tukaj - kot zatrjujejo na ministrstvu za notranje zadeve - nič novega. Sprenevedanje je v zadevi Smolnikar podobno tistemu pri mariborskem orožju, vendar ima svoje posebnosti. Preiskava in zaslišanja se vrtijo kot maček okrog vrele kaše, saj preiskovalci poiževedujejo povsod, le pri Smolnikarju ne. Smolnikar je preprosto izginil s prizorišča, nihče se ga ne dotakne, nihče ne poiževeduje, v kateri vlogi je doživel incident z agenti ministrstva za obrambo. Glavna priča je torej v preiskavi izpuščena, glavna priča, ki bi lahko postala tudi eden od obtoženih. Jasno je, da Smolnikar točno ve, za koga in v kakšne namene je delal in, v kolikor je delal le zase, kar se zdi neverjetno, kateri so pri tem bili njegovi interesi. Vse to, namreč takšno neraziskovanje primera, se lahko dogaja le pred očmi negibnega javnega mnenja, javnega mnenja v množičnem pomenu te besede, zaradi česar lahko dela politika, kar se ji zljubi. Pri tem prihajajo nehote na misel enkratne besede Jožefa Školjčiča, ki je Smolnikarja označil za podobno žrtev, kot je bila leta 1988 znana četverica z Janšo. In kaj pravzaprav vemo o tej »žrtvi«?

NAŠA GOVORICA

NADA PERTOT

Opozorili so me, da bi si želeli še kakega primera v zvezi z zaimkoma **nekdo in kdo (nekaj in kaj)** in seveda tudi v zvezi z **več in bolj**. Primerov bi lahko naštel ogromno, saj je dovolj nekoliko bolj pazljivo brati ali prisluhniti tistim, ki se oglašajo v javnosti. Na žalost se tega problema niti ne zavedamo več. Navedla bom dva primera, ki sem si ju zadnje čase zabeležila.

Nekateri se stalno oglašajo, čeprav nimajo **nekaj** povedati, drugi pa molčijo, čeprav **vedo** vedno **nekaj** novega povedati. Ni naravno, da **nekdo** prava iz italijanščine v slovenščino in obratno, vendar je nujno.

Nekdo in nekaj lahko uporabljamo le, če vemo, **koga** ali **kaj** imamo v mislih, sicer je pravilno le tako: ...**nimajo kaj** oz. **česa** povedati... čeprav **znajo** vedno **kaj** novega povedati ali **vedo** vedno **kaj** novega.

Tiskovno poročilo SSO

Delovanje Sveta slovenskih organizacij je bilo zadnji čas zelo bogato in plodno. Izvršni odbor je imel več rednih sej pa tudi drugih pomembnih srečanj in sestankov, ki so bili vsi vperjeni v rast in obrambo naše narodne skupnosti v zamejstvu. To še posebej v tem nelahkem političnem trenutku, ko je prišlo do sestave nove italijanske vlade z močno desno usmeritvijo. Še posebej močno zaskrblja SSO vstop v vladno večino in vlado predstavnikov novofašistične stranke, kar nedvomno kaže na negotovo pot še posebej zakonske zaščite Slovencev v Italiji. Zato apeliramo na vse demokratične sile, da budno ohranjajo tiste vrednote svobode in demokracije, za katere je tudi slovenska narodna skupnost na Primorskem veliko prestala in žrtvovala in s tem prispevala k novi republikanski ureditvi in odprtosti.

Predstavniki Sveta slovenskih organizacij so med tem časom sodelo-

vali na nekaterih izredno važnih srečanjih. Tako v Kobjeglavi na razgovorih s slovenskim zunanjim ministrom, kjer je tekla beseda predvsem o odprtih vprašanih naše manjšine in perspektivah za njih rešitev. Poleg tega se je SSO udeležila še drugih srečanj in delovnih sestankov v zvezi s problemi aktualnih finančnih vprašanj nekaterih ustanov. Veliko pozornost posveča SSO vprašanju manjšine v videmski pokrajini. Predsednica Marija Ferletič je obiskala Rezijo in se soočila s tamkajšnjo stvarnostjo. Širšega srečanja ob obisku v Reziji ljubljanskega metropolita se je udeležil podpredsednik Riccardo Ruttar. Zadnje čase je v ospredju diskusija v zvezi s težavami Zveze emigrantov. Pozornost sta predsednica in podpredsednik za videmsko pokrajino izkazala tudi Kanalski dolini ob petnajstletnici mednarodnega srečanja pevskih zborov.

Pred dnevi je potekalo srečanje v dvojezičnem šolskem centru v Špetru, kjer je bila poglobljena razprava skupaj s predstavništvom SKGZ in Upravnim svetom šole. SSO podpira to pomembno in edino šolsko ustanovo v Benečiji in upa, da bo še bolj rastla in se razvijala, tudi s podporami države, dežele, pokrajine in drugih javnih ustanov.

Nato so se predstavniki SSO (predsednica Marija Ferletič, podpredsedniki Marij Maver, Damjan Paulin in Riccardo Ruttar, tajnik Andrej Bratuž in član odbora Umberto Mamolo) srečali še z delegacijo Beneške planinske družine, ki jo je vodil E. Gošnjak (Gosgnach). Pogovor je imel za predmet možnosti sodelovanja med obema organizacijama in je nudil lepo priliko za spoznavanje bogate, navdušene in uspešne dejavnosti tega beneškega društva, ki ga sestavljajo predvsem mladi člani.

Zaskrbljenost za usodo slovenskih društev in ustanov zaradi krčenja finančnih sredstev po zakonu 46/91 in drugih deželnih zakonih glede postopka dodeljevanja podpor, ki še dodatno bremenijo organizacije, je delegacija SSO, ki jo je vodila predsednica, s poudarkom izrazila med vrsto nakazanih problemov deželni odborniku za kulturno na srečanju 12. t.m.

Več kulturnih pobud je SSO izvedel ob sodelovanju krajevnih društev. Pred kratkim je SSO predstavil v okviru svojih pobud televizijski dokumentarni film Maša za Lojzeta Bratuža, ki ga je predlanskim posnela Televizija Slovenija in ga prvič predvajala lani. Predstavniki SSO in slovenske televizije so v svojih posegih orisali pomen tega filma, ki ga je

Giorgio La Pira

(se nadaljuje na 4. strani)

Nova gledališka zgradba v Novi Gorici-pomemben dogodek za Slovence

V Novi Gorici potekajo danes slovesnosti ob otvoritvi novega poslopja Primorskega dramskega gledališča. Gre za velik objekt nacionalnega pomena, ki je po svoji površini, funkcionalnosti in po drugih značilnostih podoben Cankarjevemu domu v Ljubljani. Sicer pa naj bi bila to edina gledališka zgradba, ki jo je Slovenija v tem stoletju zgradila za točno določen kulturni in narodni namen. Poslopje v središču Nove Gorice se razteza na površini okrog 10 tisočih kvadratnih metrov, od katerih bo nad 6 tisoč kvadratnih metrov uporabnih prostorov.

Gledališki oder bo spriči svojih razsežnosti omogočal izvajanje največjih predstav, a tudi raznih glasbenih in drugih prireditev. V dvorani je 370 sedežev, v kletnih prostorih novega poslopja pa urejajo stalno likovno galerijo Goriškega muzeja.

Novo gledališko zgradbo slovesno odpirajo danes, v četrtek, 19. maja. Program je bogat in pester, in pri njem sodelujejo tudi predstavniki drugih slovenskih gledališč ter zastopniki gledališke umetnosti iz tujine. Stalno slovensko gledališče iz Trsta zastopa naša znana igralka in umetnica Mira Sardoč, v imenu italijanskega gledališča pa se slovesnosti v Novi Gorici udeležuje Orazio Bobbio, tudi iz Trsta. Poslopje bo odprl predsednik Republike Slovenije Milan Kučan, objekt pa blagoslovil ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar. Slove-

snost otvoritve se bo pričela ob 20.30 na prostem pred gledališko zgradbo, in jo bo slovenska televizija neposredno prenašala na svojem prvem programu. Ob 21. uri pa se bo začela slavnostna premiera drame Dominika Smoleta Krst pri Savici. Režiser je Janez Pipan iz Ljubljane, nastopil pa bo ves igralski ansambel Primorskega dramskega gledališča z nekaterimi gosti.

Gledališče je sicer čarobni svet realnosti in sanj, toda ob današnjem dogodku navajamo samo realne ugotovitve in dejstva. Primorsko dramsko gledališče proslavlja 39. obletnico delovanja, zaradi česar popolno predstavitev te ustanove pripravljajo za naslednje leto, ko bo gledališče staro 40 let. Pri njegovem razvoju so sodelovali oziroma ga omogočili mnogi posamezniki, zanj pa je seveda najbolj zaslužen kolektiv gledališča. Zelo pomembno vlogo pri ustanovitvi Primorskega dramskega gledališča kot poklicne ustanove je imel režiser Jože Babič. Podrobnosti o tem bodo objavljene v katalogu gledališča, ki bo izšel v teh slavnostnih dneh.

Dramo Dominika Smoleta Krst pri Savici bodo v Novi Gorici uprizorili do sobote, 28. maja. Sicer pa nova gledališka zgradba vzbuja zanimanje javnosti. Glavne projekte zanjo je izdelal inženir arhitekt Vojtek Ravnikar iz Ljubljane, načrti za odre pa so delo slovenske gledališke izvedenke Mete Hočevar.

Novo poslopje Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici

Stroški gradnje velikega in moderne gledališkega objekta so znašali okrog 22 milijard lir (v italijanski valuti) in sta jih krila Ministrstvo za kulturo Slovenije in Občinska skupščina v Novi Gorici.

Za nas, ki živimo ob državni meji, pa se ob otvoritvi nove zgradbe Primorskega dramskega gledališča postavlja pomembno in aktualno vprašanje. Gre za dejstvo, da imamo sedaj na razmeroma majhnem prostoru kar štiri gledališke dvorane. Gre za dvorano Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, dvorano oziroma prostore, ki so primerni tudi za gledališke predstave v prenovljenem Kulturnem domu v Gorici dvorano v Katoliškem domu v Gorici in za novo dvorano v Novi Gorici. Tako stanje zahteva poglobitev sodelovanja med organizacijami oziroma gledališči. To zlasti velja za gledališči v

Trstu in v Novi Gorici. Sedanje stanje ni obetavno, saj sta tudi direktor Primorskega dramskega gledališča Tomica Dumančič in umetniški vodja ustanove Marko Sosič na novinarski konferenci pred otvoritvijo nove zgradbe v Novi Gorici opozorila, »da je sodelovanje med Slovenskim stalnim gledališčem v Trstu in Primorskim dramskim gledališčem v Novi Gorici pod nivojem možnosti, ki obstajajo in se ponujajo«.

M.D.

Materialistične in ateistične civilizacije ni mogoče premagati drugače kot z ustvarjanjem takšne teološko osnovane kulture, ki je prežeta z vsemi človeškimi vrednotami in lahko postane kvas za preobrazbo človeške družbe.

Opozicija znotraj unije Italijanov Istre in Reke

Milan Gregorič

Na zadnjem, februarjem izrednem zasedanju skupščine Unije (Zveze) Italijanov Istre in Reke v Bujah so z vso silovitostjo udarila na dan že dolgo tleča notranja nasprotja. Skupina 16 delegatov močnih krajevnih skupnosti iz Pirana, Pule in Reke je demonstrativno zapustila sejo ter kasneje ustanovila svojo strujo, imenovano »Alternativa«, ki bo (zaenkrat še) delovala znotraj Unije, vendar kot opozicija. Od vodstva Unije zahtevajo, da jih vključi v svoje organe, v delegacije in tudi v posvetovalne postopke pri izdelavi aktov, pripravi skupščinskih gradiv ipd. Zase zahtevajo tudi sorazmerni del finančnih sredstev Unije. Menijo tudi, da je »poskus graditve Unije na državljane italijanske narodnosti propadel« in zahtevajo njeno prenovi v tem smislu, da naj bi bila Unija grajena na njenih temeljnih celicah, t.j. krajevnih skupnostih ter posameznih ustanovah italijanske etnije. Slednje naj bi povsem ohranile svojo avtonomijo in naj bi dogovorno prenesle na Unijo le določene pristojnosti. Povod za razkol so bile domnevne nepravilnosti pri vodenju skupščine, pravi vzroki pa so globlji in gredo od razhajajočih se pogledov na nekatere strateške politične usmeritve Unije, preko njene organiziranosti in načina vodenja pa vse do premajhne preglednosti njenega finančnega poslovanja. Med ostalimi, npr. opozicija, očita vodstvu Unije, da ne more skupina Italijanov iz Kopra, ki predstavlja le nekaj odstotkov celotne italijanske populacije v Istri in Reki, držati v svojih rokah glavnino oblasti. Zelo zagrižen je tudi spopad glede sredstev obveščevanja, zlasti za manjšinski dnevnik La Voce del popolo, ki je trenutno v rokah opozicijske struje ter je zelo kritično nastrojen do vodstva. Na očitke vodstva, da »so dnevnik sprivatizirali«, odgovarja njegov urednik Ezio Mestrovich, da mora biti dnevnik v rokah poklicnih novinarjev, »ker je lahko samo na ta način kritična vest manjšine«. Opozicija je tudi proti zagriženi obrambi Unije kot neke nadržavne tvorbe, ki naj bi edina predstavljala italijansko etnijo v Sloveniji in Hrvaški. Menijo, da je lahko v Sloveniji sogovornik za probleme manjšine le Samoupravna interesna skupnost Italijanov iz Slovenije, ki je kot taka tam tudi edina registrirana. Pri tem opozarjajo tudi, da smo mi vsi skupaj povratniki iz nekega sistema, ki se je kljub »desetletja proglašeni enotnosti razletel ob prvem resnejšem sunku«. Posamezni deli italijanske skupnosti

živijo namreč predvsem vsak v svojem okolju in je njihovo počutje odvisno predvsem od njihove večje ali manjše integriranosti v to sredino oz. od odnosa te sredine do njih. Padel je celo zelo hud očitek, »da je vodstvo Unije s svojo ideološko obremenjeno in neracionalno politiko« tudi samo prispevalo svoj delež k temu, da se je italijanska skupnost znašla obdana s predsodki in celo sovražnostjo. Opozicija tudi soglašča, da je potrebno vzpostaviti normalne odnose z razseljenimi Istrani, vendar brez slehernih nespornostov, manipulacij ali celo preživelih nostalgij. Sprti strani sta se ostro udarili tudi glede odprtja konzulata na Reki, kjer je vodstvo Unije dolgo in zagriženo vztrajalo na tem, da naj bi celotno manjšinsko problematiko v obeh državah pokrival en sam (koprski) konzulat, meneč, da bi odprtje konzulata na Reki škodovalo enotnosti in nedeljivosti Unije. Reški italijanski skupnosti pa je bilo tako stališče nezno in nesprejemljivo, saj bi se v tem primeru morala glavnina italijanske skupnosti, ki živi na Hrvaškem, in to predvsem v Puli in na Reki, obračati na dizlociran konzulat, ki je povrh tega še v drugi državi. V spor je moral poseči sam bivši koprski konzul Solari, ki je vodstvo Unije spomnil na nedavno opozorila bivšega predsednika republike Francesca Cossiga. Le-ta je namreč ob svojem obisku v Istri med ostalim tudi podčrtal, »da je potrebno uskladiti zvestobo lastni etniji, kulturi, zgodovini in tradicijam z lojalnostjo do dveh novih držav in to v duhu iskrenosti in ne oportunitizma«. Reška italijanska skupnost je bila tudi med prvimi, ki so se uprle zlorabam in nekritičnemu sprejemanju novih članov v Unijo Italijanov, zlasti v zvezi z zakonom Boniver in v zvezi s sedanjo kampanjo ponovnega pridobivanja italijanskega državljanstva. Tako je proces demokratizacije, tudi če z zamudo, zajel tudi manjšinsko organizacijo in verjetno tudi v njej kmalu »ne bo nič več tako kot je bilo«. Boleča notranja trenja, ki spremljajo ta proces, navidez sicer slabijo njene vrste, vendar so, če gledamo dolgoročno, prej znak njene notranje dinamike in moči.

Uspeh in odmev Škrabčevih dnevov na Kostanjevici

Prejšnjo soboto so se končali tako imenovani Škrabčevi dnevi. Priredili so jih v počastitev frančiškanskega patra Stanislava Škrabca, ki je nad 42 let preživel v ustvarjanju, delu in molitvi v samostanu na Kostanjevici pri Novi Gorici. O njegovem delu za ovrednotenje slovenskega jezika, a tudi o pomembnosti velikega jezikoslovca in slovenista za nas in razmere, v katerih živimo, je na Simpoziju spregovorilo 20 znanstvenikov iz raznih okolij, o čemer pa smo sicer že poročali.

Strokovno-znanstveni posvet (simpozij) je zelo uspel, tako da so udeleženci menili, da je treba Škrabčeve dneve nadaljevati tudi v prihodnje. Tem je veliko, pri čemer pa bo Sta-

nislav Škrabec lahko veljal le za temelj oziroma za izhodišče tudi drugih razprav o slovenskem jeziku in kulturi. Strokovni vodja simpozija dr. Jože Toporišič, redni univerzitetni profesor Filozofske fakultete v Ljubljani in dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, je izjavil, da bi v Novi Gorici lahko ustanovili tretjo slovensko Univerzo, za tistima v Ljubljani in Mariboru. Sicer pa v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici medtem že zbira naročnike za prvi zvezek ponatisa glasila Cvetje z vrto sv. Frančiška, ki ga je z velikim uspehom izdajal Stanislav Škrabec. Med ljubitelji Kostanjevice, ki ne najdejo mesta v skupnosti verujočih, se načrtuje ustanovitev Kluba prijateljev Kapele. Namen tega združevanja je zblíževati ljudi različnih prepričanj, družbenih in gospodarskih zadolžitvev in odgovornosti, s skupno usmeritvijo, da bi oblikovali odgovoren odnos do slovenske in svetovne kulturne dediščine. Smiselnost združevanja in srečanj na omenjeni osnovi bo imelo edini pogoj: spoštovanje različnosti in edinstvo v skrbi za frančiškanski samostan na Kostanjevici in za ljudi pod njim.

M.D.

Pomemben občni zbor Openske posojilnice

V nedeljo je bil v prostorih Prosvetnega doma na Opčinah zelo pomemben občni zbor domače hranilnice in posojilnice. Ker so na njem morali spremeniti nekatere člene statuta, je bil potreben tudi izredni občni zbor ob navzočnosti notarja. Med glavnimi spremembami je vsekakor treba omeniti novo poimenovanje hranilnice. Odslej se ta uspešna posojilnica imenuje Zadrúžna banka Opčine (ZBO), kar ustreza novim zakonskim predpisom. V skladu z navodili Evropske skupnosti pa je bilo treba spremeniti še nekatere druge člene, ki se tičejo poslovanja vseh posojilnic, po novem zadrúžnih bank.

V rednem delu občnega zbora so bile na vrsti številne točke, med katerimi je bila prav gotovo najpomembnejša poročilo Upravnega sveta. Tu ne bomo navajali raznih podatkov iz obračuna, omenimo naj le to, da je bilo lansko poslovanje openske hranilnice vsekakor uspešno, saj je imela čistega prebitka skoraj 6 milijard in 300 milijonov lir, ki je skoraj v celoti namenjen utrditvi premoženja. V prihodnje bodo v izostrenih tržnih razmerah na kreditnem področju zdržale po predvidevanjih le tiste zadrúžne banke in manjše kreditne ustanove, ki bodo imele trdno podlago v svojem premoženjskem stanju. To pa je Zadrúžna banka Opčine dosegla in zato lahko člani in odborniki načrtujejo svoje delovanje. Med drugim smo na občnem zboru tudi slišali, da je še to jesen predvideno odprtje nove podružnice v Bazovici in da se bosta v kratkem openska in nabrežinska zadrúžna banka združili.

Na volitvah dveh članov Upravnega sveta sta bila potrjena prof. Robert Petar in Alfonz Guštin.

Na občnem zboru sta med drugim v pozdravnih nagovorih spregovorila novi predsednik Deželne zveze zadrúžnih bank Enzo Picco in podpredsednik bančne sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju Andrej Gergolet.

Istega dne je imela občni zbor tu-

Publikacije krožka Virgil Šček

Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček vabi na predstavitev zadnjih štirih knjig, ki jih je izdal naš Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček iz Trsta.

Gre za dve študiji v italijanščini o tržaškem vprašanju in samostojnih slovenskih političnih skupinah, ki sta ju napisala prof. Adrijan Pahor za obdobje 1952-54 in prof. Bruna Ciani za obdobje 1954-56; za obširno zbirko poročil z deželnih kongresov Slovenske skupnosti in drugih dokumentov z naslovom Narodopolitični seizmograf. Dokumenti o samostojnem političnem nastopanju Slovencev v Italiji 1975-92, ki jo je uredil Ivo Jevnikar; za prvi del zbirke mednarodnih pravnih in političnih dokumentov o varstvu manjšin, ki v italijanščini prinaša listine, ki so nastale v okviru Konference o evropski varnosti in sodelovanju, z naslovom Varstvo manjšin in mednarodni standardi.

Predstavitev bo v dvorani Slovenske matice, Kongresni trg 8, v Ljubljani v četrtek, 19. maja 1994, ob 12. uri. Prisotni bodo predsednik Krožka dr. Rafko Dolhar in avtorje pravilno.

di nabrežinska posojilnica, ki se je prav tako preimenovala v Zadrúžno banko Nabrežina. Tudi v tej posojilnici so imeli lani lep poslovni uspeh. (mab)

Uspeh na matematični olimpiadi

Na nedavni olimpiadi mladih matematikov je lep uspeh dosegel Igor Povše, dijak slovenske sekcije Tehničnega industrijskega zavoda Galileo Galilei iz Gorice. Na zaključnem tekmovanju, ki je potekalo v mestu Cesenatico, je dosegel med skoraj tristo finalistov uvrstitev v skupino okrog tridesetega mesta. Letos je tekmovanje zajelo v prvi fazi okrog 75 tisoč tekmovalcev na približno 1200 višjih-srednjih šolah. Igor Povše je dobil tudi priznanje dežele Furlanije-Juljske krajine. Isti dijak je na zaključni šolski razstavi imenovan Tecnosoft prejel drugo nagrado.

Srečanje mladih glasbenikov

V sredo, 11. maja, se je v Prosvetnem domu na Opčinah odvijalo že dvanajsto Srečanje mladih glasbenikov iz Slovenije in zamejstva, to je prireditev, ki izmenično poteka v Republiki Sloveniji, na Koroškem in v naši deželi. Tokratno srečanje je priredila tržaška Glasbena matica, na njem pa so nastopili gojenci glasbenih šol iz Ljubljane, Maribora, Škofje Loke, Celovca, Trsta, Gorice in Žabnic. Žal so zaradi bolezni manjkali gojenci GM iz Špetra v Benečiji, odpadla pa je tudi ena izmed dveh točk Srednje glasbene šole iz Ljubljane.

Nastop mladih glasbenikov je občinstvo v Prosvetnem domu navdušeno nagradilo s toplim ploskanjem, v.d. ravnatelja GM prof. Bogdan Kralj pa je predstavnikom nastopajočih šol izročil spominske grafike Lojzeta Špacala, medtem ko je besedo zahvale organizatorjem izrekel koordinator Glasbenih srečanj Slovenije prof. Lovro Sodja.

Prejeli smo s prošnjo za objavo

Pred kratkim je izšla knjiga z naslovom Opčine - Zgodovinski oris župnije, ki jo je napisal prof. Ivan Artač, kateremu gre priznanje za opravljeno delo. Glede avtorjevega prikaza o prizadevanju krajanov za župnijo Sv. Jerneja, je po mnenju članov delegacije potrebno, da ponovno poudarimo naslednje:

1) Celotno delovanje širše delegacije krajanov z Opčin, od Banov in Ferlugov, je imelo in ima za cilj zahtevo tukajšnjega prebivalstva, da ostane škofova listina iz leta 1966 neokrnjena in veljavi, da ohrani torej starodavna župnija sv. Jerneja še naprej slovenskega župnika in da ostane še naprej pastoralno središče za vse Slovence z Opčin, od Banov in Ferlugov.

Ker so salezijancev tiče, niso imeli in nimajo krajanov nič proti njim, nasprotno: njihovo delo zelo cenijo. 2) Akcija krajanov je nastala spontano; ne glede na svetovnonazorsko opredeljenost posameznika si namreč krajanov prizadevajo za skupen pozitiven cilj. Zato bodo še naprej budno spremljali dogajanja v župniji, posebno kar zadeva spoštovanje sprejetih obvez v listini, za kar so žal že vidni znaki odstopanja.

Člani delegacije krajanov

Podpisali so v vrstnem redu: Viktor Sosič, Vladimir Vremec, Berta Vremec, Pierino Škabar, Andrej Štekar, Neva Husu, Jelka Cvelbar, Karmela Ferluga Bellafontana, Stanislava Sosič, Marija Kacin, Peter Suhadolc, Pavel Vidau.

Najprej se nam poraja vprašanje: ali sploh vedo podpisniki, da v openski župniji že več let zgrešno obstaja učinkovit organ z imenom župnijski svet, ki ga sestavljajo krajanov in skrbi za vsako pobudo v župniji?

Nekateri to gotovo vedo, kakor tudi vedo, da je openski župnik odprt za vsak dialog. Zakaj se torej niso podpisniki najprej obrnili do župnika ali do njegovih predstojnikov in se z njim pogovorili? To bi bila namreč edina naravna pot. Uporaba medijev lahko povzroči v bralcih dvom, da se kaj za vsem tem skriva. V ozadju pa ni ničesar, kot dokazuje besede škofovega vikarja, ki pravi, da »iz napisanih besed ni mogoče razbrati, za kaj pravzaprav gre in v čem se listina iz leta 1966 ne spoštuje«.

Trezen in uravnovešen pristop predstavlja najprej dialog in neposreden človeški stik, ne pa »budnost« od daleč, ki se lahko sprevrže v sumničenje.

Zakaj podpisniki ne upoštevajo vsega, kar je župnik doslej naredil? Navedbe v pismu dajejo namreč misliti povsem nasprotno. Tak postopek je žaljiv, ker postavlja v senco vse dosedanje bogato delo župnije v prid župljanov, ki obsega tudi objavo zadnje knjige in prireditev razstave o openski župniji. To so krajevne zadeve. Če obstajata resnična dobra volja in dober namen, jih najhitreje rešimo z iskrenim in neposrednim pogovorom. Nima smisla ustvariti pred javnostjo »slučaja«, posebno takrat, ko zanj ni niti povoda.

Naš časopis ne bo več objavljati takšnih pisem. Ker smo za konstruktivno obliko skupnega grajenja, ne pa za sejanje sumničenja, svetujemo, kot smo že poudarili, iskren dialog, ki lahko edini lepo urejuje stvari.

S tem tudi zaključujemo to zadevo.

Urednik Dušan Jakomin

Tiskovno poročilo SSO

(nadaljevanje s 3. strani)

scenaristka Dorica Makuc smotrno pripravila in napisala.

Novemu predsedniku italijanske vlade je predsednica Ferletič poslala brzojav, v katerem ga opozarja na odprta vprašanja slovenske manjšine v Italiji. Z opozorilom na nerešena vprašanja slovenske manjšine v Italiji je predsednica poslala brzojavo še predsednikom senata in Poljske zbornice s prošnjo za čimprejšnji sprejem.

Občinske upravne volitve: predstavile so se kandidatne liste

Liste, ki se bodo potegovala za izvolitev v nov goriški občinski svet so se porazdelile ob štirih županskih kandidatih: Progresisti, Državljeni za Posočje (Cittadini per l'Isontino) in Slovenska skupnost podpirajo kandidata inž. Bruna Crocettija, Severna liga in Ljudska stranka Ennia Geromina, Forza Italija in Nacionalno zavezništvo istrskega »ezula« Gaetana Valentija, Zeleni pa s svojega predstavnika Renata Fiorellija.

Odpri Gorica se je torej zbrala okrog predstavnika Bruna Crocettija. To volilno zavezništvo označujejo odpri evropska vizija Gorice kot mednarodnega mesta, v katerem naj bi bila sožitje in odprtost povod za nov razcvet. Presenetilo, pa niti ne

preveč, je zadržanje Ljudske stranke, ki se je raje povezala s Severno ligo; o zaprtosti in aroganci gorških Bossijevih pristašev ni potrebno več razpravljati, o topoumnosti desničarskih katoličanov Ljudske stranke pa po tej volilni potezi še manj.

Preseneča tudi zadržanje Zelenih, ki so se v tako delikatnem trenutku odločili za samostojen nastop.

Volilni boj gotovo ne bo lahek, saj je Gorica na marčnih političnih volitvah razkrila mogočen konservativno desničarski obraz. Bolj kot kdajkoli je zato potrebna močna zavzetost odprtih Goričanov, pa tudi zaupanje, da je kljub vsemu zmaga mogoča. Nihče si ne sme dovoliti pasivnosti in resigniranosti. -n

Predvolilni program SSK

Razširjeno pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti je dobila izdelalo predvolilni program, ki naj zagotovi stranki čim večjo odzivnost na bližnjih občinskih in evropskih volitvah in sicer v skupini »transverzalec«. Kot je znano, bodo Slovenska skupnost, Državljeni za Posočje in Progresisti sicer nastopili samostojno, vendar bodo podprli skupnega kandidata za župana, inženirja Bruna Crocettija. Slovenska skupnost bo poskrbela za primerno predstavitev nosilcev svoje liste, se pravi Bernarda Špacapana, Davida Grinovera in Boža Tabaja. V načrtu je med drugim praznik Slovenske skupnosti, ki naj bi bil v Gorici 3. junija, in pa v času predvolilnega boja udeležba uglednih strankinih deželniških odbornikov iz Trsta. Slovenska skupnost bo preverila vse možnosti za prisotnost na občinskih volitvah v Kriminu, sicer pa bo do kraja izdelala svoj program, ki se mora na vsak način dvigniti nad politično ideologijo in se usmeriti v konkretne probleme upravljanja mesta. Nov volilni sistem zahteva tudi od narodne stranke, kakršna je Slovenska skupnost, programske zamisli, ki dočela življenjsko pristopajo do vsakodnevnih problemov, kakor tudi celovito opredeljujejo vlogo Go-

rice v novem obdobju oziroma v novi Evropi. Zatorej bodo na primer programi po rajonih diferencirani, izhajajoč pač iz problematike, ki je tipična za posamezne mestne predele.

Volilci se morajo času primerno zavedati, da je Slovenska skupnost edina slovenska stranka v Italiji, ki pa je sposobna nuditi sodobne predloge za reševanje skupnih problemov, v katerih živita večinski narod in manjšina. Po drugi strani ni mogoče mimo ugotovitve, da so bližnje občinske volitve zelo važne ne samo za manjšino, ampak tudi za mesto v celoti, saj je od njih odvisno, v kolikšni meri bo prevladal zmerni pogled »transverzalec«. Več kot razvidno je namreč, da utegneta biti politični sili, kot sta Naprej Italija in Severna liga, v našem obmejnem prostoru še bolj desno obarvani kot v državnem merilu. To se je zelo jasno pokazalo že na pokrajinski upravi, ki je v celoti v rokah Severne lige in katere stališča so zagotovo manjšini manj naklonjena, kot jih sicer določa stranka v celoti. Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti je tudi prepričano, da bodo naši volilci pravilno razumeli trenutek in se temu primerno volilno odločali.

Dejstvo ostaja!

Sovodenjska občinska uprava je l. 1983 odkupila razpadajočo stavbo v ul. Brenner, ki je bila last rodbine Kodermac. L. 1988 je omenjena uprava namenila kot drugo lokacijo kraj, kjer je stavba za izgradnjo socialnega centra (prvotno — že l. 1980 — naj bi ta center stal nasproti Posojilnice). Izvršilni načrti so bili odobreni; iskali so torej potrebna finančna sredstva. L. 1990 pa se je pri dražbi zakupa del zaradi poviške izklicne cene izgradnja centra zataknila. Stavba pa je neustavljivo razpadala.

Zaradi nevarnega razpadanja poslopja so kraj ogradili. Videz razpadajoče stavbe na kraju, kjer naj bi zrastle socialni center je žalostno vplival na mimoidoče, še posebej zato, ker je za Sovodenjce ta kraj središče vasi. V juliju lani pa je občinska uprava dala odstraniti razpadajočo stavbo. V letošnjem januarju je občinski svet namenil določeno finančno vsoto za nekatera dela na tistem očiščenem kraju. Postavil je dva metra širok vhod v

otroški vrtec in gredico. S tem vdom, ki se ga bodo posluževale tudi prizadete osebe, bo odpravljena tudi nevarnost cestnega prometa po glavni cesti. Postavljen bo tudi tri metre širok vhod za občinska vozila, ki bodo namenjena v garažne stavbe. Uredili bodo zid, ki je ostal od podrtih stavb. Nevarna mesta bodo primerno zavarovali. Ostali prostor, brez asfaltne obloge, bo namenjen parkirišču. Do zdaj je zgrajen samo vhod v otroški vrtec, ki pa žal še ne služi svojemu namenu. Ostala dela so samo v načrtu.

Februarja letos je bil sovodenjski občinski svet ob proračunski razpravi za l. 1994 seznanjen z novim načrtom izgradnje socialnega centra-središča, ki ga v odboru mislijo dolgoročno izpeljati. Obsegal naj bi, poleg področja že do sedaj načrtovanega centra, tudi kraj otroškega vrta. V novem načrtu verjetno ne bo enosobnih (mini) stanovanj, kot je bilo predvideno v prvotnem načrtu. Pač pa naj bi bili vključeni vanj nekateri občinski ura-

Koncert pianista Mirana Devetaka

Pianist Miran Devetak se bo predstavil tržaški in deželni publikli s samostojnim koncertom v gledališču Miela v nedeljo, 22. maja, ob 21. uri. Koncert organizira Associazione musicale sonora.

Ob rednem šolanju na klasičnem liceju P. Trubar, je opravil celoten študij klavirja na Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici, nižjo stopnjo s prof. Marijo Šaver, srednjo in višjo pa s prof. Heleno Plesničar. V šolskem letu 1992/93 je z odličnim uspehom diplomiral na tržaškem konservatoriju. Študij klavirja nadaljuje na Conservatoire Europeen de Musique v Parizu pri prof. Igorju Lazku.

Program nedeljskega koncerta:
- J.S. Bach - Preludij in fuga v c-molu,
- L.v. Beethoven - Sonata v B-duru op. 22,
- J. Haydn - Sonata v e-molu,
- F. Chopin - Balada v As-duru op. 47,
- M. Ravel - Sonatina

di kot tudi soba za občinska predavanja. Skratka: novi načrt zgraditve socialnega centra-središča naj bi bil po načrtih povezan s preureditvijo občinskega sedeža, ki zaradi pomanjkanja prostorov in današnjih poslovno-upravnih potreb kliče po novem.

Na podlagi tako obširnega načrta novega centra-središča s predvidenim trgov (placom), ki ni nastal na območju, ki ni veliko, nastane problem, čeprav ni bil izrecno omenjen, področja oziroma stavbe otroškega vrta. Za izdelavo okvirnega načrta socialnega centra-središča naj bi priredili natečaj strokovnjakov.

Ob vsem tem ostane dejstvo, da dosedanja koalicija, ki nemoteno upravlja občino od l. 1951, ni znala ali ni hotela v štirinajstih letih oz. od l. 1980 izpeljati toliko let opevani socialni center ter se mu je v letu 1994 končno odpovedala. To se je zgodilo pred nekaj več kot letom dni — glej zanimivost! —, t.j. pred novimi občinskimi volitvami. Dejstvo je tudi, da sedanja uprava (koalicija) prepušča neprijetno breme novoizvoljeni upravi.

Remo Devetak

Otvoritev razstave goriškega slikarja M. Bressana

V ponedeljek, 23. maja 1994, bo ob 19. uri v galeriji Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass, 20) otvoritev razstave goriškega slikarja Milovana Bressana.

Umetnost življenja

Otmar Oliva in Ernesto Olivero gosta centra Stella Matutina

Umetnost pristnega in ustvarjalnega krščanskega življenja, skrbno in učinkovito vtkanega v ranjeno tkivo današnje družbe in kulture, je prav gotovo skupni imenovalec letošnjih gostov kulturnega načrta, ki ga prireja Kulturni center Stella Matutina in Skupnost krščanskega življenja. Češki kipar Otmar Oliva in ustanovitelj Sermig-a (Servizio Missionario giovanile) Ernesto Olivero sta s svojim do temelja izpričanim krščanstvom izrisala udeležencem dveh srečanij izjemno podobo aktivnega kristjana v današnjem svetu.

Otmar Oliva pripoveduje

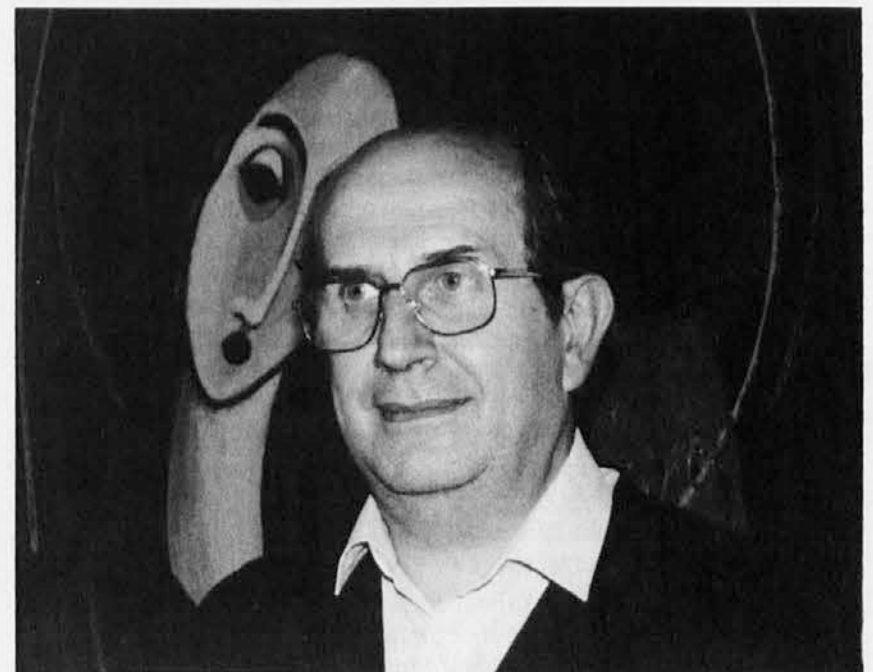
Češki kipar Otmar Oliva je dal občutiti, kako globoko segajo korenine njegove ustvarjalnosti; prebila se je iz težke življenjske izkušnje, ki ga je videla v času strogega komunizma tudi zaprtega. Ganljiva je bila njegova pripoved o zaporu, pripoved, ki jo je z razumljivo težavo razdelil občinstvu, ko je govoril o tem, kakšno je bilo »življenje« za štirimi mrzlimi stenami, in o tem, kako je tistemu, ki ga je takrat izdal in zaradi katerega je moral to izkušnjo pretrpeti, tudi odpustil. Poseben pečat je dala pripovedi tudi njegovega žena Olga. Iz njune drže in prodornih besed sta žarela zadovoljstvo in izpolnjenost lepe krščanske družine, v kateri je prihod vsakega otroka »nov začetek življenja«. Na poti jima je sedaj namreč že šesti. Umetniško ustvarjanje je moža in očeta v tem primeru ni razlog za oddaljitev od družine, kot se ponavadi danes dogaja, ampak nekaj, česar so vsi v družini deležni. »Umetnost je blagoslov, ki preplavlja naše življenje«, je dejala gospa Ol-

ga in zaključila: »Prava umetnost je življenje«. Ob vsem, kar v današnjem svetu tako bobneče razbija in ločuje, sta torej še možni umetnost in kultura, ki združujeta.

Tudi Ernesto Olivero je poročen in oče treh otrok. Skupina uglednih osebnosti ga je predlagala za Nobelovega nagajenca za mir. Iz starega skladišča za orožje je naredil štiri tisoč kvadratnih metrov velik kompleks, ki vsebuje 35 stanovanj. To so prostori za sprejemanje vseh, ki živijo v pomanjkanju, tako materialnem kot duhovnem: mamilašev, obolelih za aidsom, brezdomcev, beguncev, prostitutk, zapuščenih... »Moč za vse to in za pristno družinsko življenje mi prihaja le od Boga prek stalne molitve. Odkar sem srečal Boga, nisem storil in odločil ničesar več brez Njega.« To je preprosto sporočilo velikega majhnega moža, ki je v svojih triinpetdesetih letih življenja naredil toliko, da se ne da naštet, ne samo v Turinu, ampak tudi po vseh koncih sveta: v Braziliji, Libanonu, Vietnamu, Iraku, Somaliji...

Pomagajo mu prostovoljci, ki se v Sermigu učijo najprej »žrtve, molitve in ljubeznivosti, da bi znali svoje izbire navdihovati po Kristusu in nikomer drugem. Na tak način prostovoljci iz Sermiga že več let izvajajo svojo kulturno revolucijo.« Brez dvoma »revolucionarna« sta tudi njegova popolna prepuščenost in zaupanje v Gospoda. Čeprav ima celo vrsto uglednih in premožnih prijateljev, ki so ga in ga še podpirajo (Bobbio, bivši pok. predsednik Pertini, Scalfaro, Andreotti, papež...), ni nikdar pritisnil nanje, da bi lahko mirneje kril stroške Sermiga, ki znašajo od 50 do 100 milijonov na dan. Vse dobi iz prostovoljnih darov, tudi preprostih ljudi. Srce njegovega delovanja sta torej solidarnost in služenje ubogim? »Ne, - odgovarja Ernesto Olivero - središče ne morejo biti ne solidarnost, ne teologija, ne kultura, središče je Jezus Kristus, v katerega sem z vsem srcem zaljubljen.«

Damjan Hlede

Ustanovitelj Sermig-a Ernesto Olivero

Razstavo prireja Upravni odbor Kulturnega doma v sodelovanju z ANPI - VZPI, ANED in AVL iz Gorice v okviru letošnje manifestacije Miting za mir, ki je napovedana za petek, 27. t.m.

Razstava bo odpri od 23. do 31. maja 1994 po sledečem urniku: od 9. do 12. in od 15. do 18.

Mislim, da se totalitarizem začne tam, kjer se izgubi osebnost. Tudi aktivizem in nemir jo lahko uničita.

Tatjana Goričeva

Tudi ko bi odrešenje ne prišlo, ga hočem biti vreden v vsakem trenutku.

Franz Kafka

Slavje zboru Rupa-Peč

Šesdeset let je lepa doba za posameznika, še bolj pa za kako društvo ali pevski zbor. Ta jubilej je doživel mešani pevski zbor Rupa-Peč in ga želel dostojno proslaviti. To se je zgodilo v nedeljo, 15. maja, v dvorani Kat. doma, ko se je zbor predstavil s celovečernim koncertom. Kako je zbor poznan in priljubljen, je pokazala publika, ki je dvorano več kot napolnila, četudi je sicer bilo lepo pomladansko vreme po dolgem deževju.

Zbor je pod napisom »60 let« v ozadju odra odpel 17 oz. 19 pesmi, ker je na koncu dodal še dve. V repertoarju si našel pesmi avtorjev G.P. da Palestrina in Gallusa sodobnih in še živečih glasbenikov (D. Rejc, M. Pertot, A. Kumar, Z. Klanjšček). Izbira pesmi je bila torej pestra, izvajanje dovršeno. Nisem poklican, da bi strokovno ocenil posamezne pesmi, poudaril bi leučinkovitost Brucknerjeve Ave Maria in črnske duhovne My Lord, what a morning. Med pevci je izstopala solistka Mirjam Pahor. Pesmi so bile resne vsebine razen zadnje A. Kumarja Dajte, dajte. Omenil bi še, da je zbor zapel dve pesmi prof. M. Fileja (Pomladna in Meglica), ki ima velike zasluge tudi za ta zbor ob njegovih prvih nastopih v 50. letih, ko je ta naš profesor sledil vsakemu zboru v mestu in na deželi in tudi temu zboru, ki ga je tedaj vodil Niko Pavletič. Zbor se je oddolžil tudi svojemu pevovodji Z. Klanjščku ter zapel njegovo skladbo (V pomlad) in priredbo R. Simonitija Čriček na vrtu.

Da ni šlo za običajen koncert, so pokazali številni pozdravi, ki so jih prinesli od vsepovsod. Začel je Stopar Vojko, ki je prišel iz Ljubljane in prinesel poleg pozdravov in voščil v imenu Zveze kulturnih organizacij Slovenije še Gallusove značke za najbolj zveste člane zboru za 15 - oz. 25-letnico sodelovanja. Med temi najzvestejšimi izstopa brez dvoma Ivo Kovic, ki je tudi predsednik zboru in domačega prosvetnega društva.

Sledili so nadaljnji pozdravi in voščila. Dekan Anton Lazar je pozdravil v imenu Zveze cerkvenih pevskih zborov, dr. Damijan Paulin v imenu Zveze slov. katol. prosvete. Potem so spregovorili še zastopnik zborov iz Devinščine, s katerimi Rupa-Peč prijateljsko sodeluje, zastopnik zboru z Jazbin, od koder je doma dirigent Z. Klanjšček, zastopnica iz Dobove pri Ljubljani, saj so pobrateni z njih domačim zborom, pa zastopnik moškega zboru Mirko

Filej, pri katerem sodelujejo številni člani rupensko-pečanskega zboru. Z onstran državne meje je prinesel pozdrave zastopnik vrtojbenskega zboru Ciril Silič. Seveda ni smel izostati pozdrav iz Mirna, saj oba zboru tako prijateljsko sodelujeta. Med gosti je bil tudi konzul Slovenije v Trstu Šušmelj, ki je prav tako stopil na oder in prinesel pozdrave in voščila. Tudi sovodenjski župan Vito Primožič je bil med gosti in zato pozdravil v imenu občinskega odbora. Pozdrave je zaključil domači župnik Viljem Žerjal, ki se je zahvalil zboru tudi za vestno sodelovanje v cerkvi pri liturgiji, saj zbor poje vsako nedeljo in praznik pri sv. maši in pri drugih liturgičnih slovesnostih.

Pri poročilu ni mogoče mimo dirigenta Zdravka Klanjščka. Ta je prevzel vodstvo zboru, ko je odpovedal Niko Pavletič; tako vodi zbor že 30 let in z njim nastopa vsepovsod, ker je zbor gostoval že po raznih deželah Evrope, zlasti pa sodeluje na vsakoletni Cecilijanki. Zahvalo in priznanje je dirigent gotovo zaslužil.

Ob zaključku človek ne more mimo brošure, ki jo je zbor izdal za to priložnost. Uredila jo je prof. Lučana Budal. Poleg uvoda, ki na kratko prikazuje nastanek in zgodovino zboru, je brošura bogata s fotografijami od začetka zboru leta 1934 do zadnje Cecilijanke. Brošura bo trajen spomin na nedeljsko slavje. Dvojezično sta napovedovala Fanika Klanjšček in Jan Leopoli, pozdrave in voščila pa ni prinesla nobena italijanska skupina.

Kot so voščili razni zastopniki, voščimo tudi mi zboru: da bi učakal tudi stoletnico!

K. Humar

Gostovanje MePZ Podgora in MoPZ Akord v Valetellini

V organizaciji Moškega pevskega zboru Vetta iz Ponte in Valtellina (Sondrio) je v soboto, 14. maja, v istoimenskem kraju bilo zborovsko srečanje v sklopu prireditve Ponte in fiore. Kot gostje so nastopili Moški zbor iz Cisano Bergamo, MoPZ Akord in MePZ Podgora.

Večer je potekal v dvorani občinskega gledališča ob izredno pozorni in prijazni publiku. Občinstvo je z zanimanjem prisluhnilo slovenskemu in furlanskemu izvajanju naših dveh skupin, ki jo je s smiselnim in obširnim tekstom predstavljal Dario Flopergher.

Naslednjega dne so se naši pevci udeležili sv. maše in sodelovali pri

obredu krsta štirih otrok skupaj z domačo mladinsko skupino, ki je izvajala moderno glasbo.

V dopoldanskih urah so domačini razkazali našim pevcem in njihovim spremljevalcem kraj Ponte in Valtellina, ki je historično in arhitektonsko zelo pomembno središče, polno čudovitih palač in skrivnostnih kotičkov.

Po kosilu so se naši pevci gostiteljem zahvalili za izredno prijaznost in jih povabili na obisk Gorice in naših krajev.

Spoznali pa so, da so po Italiji prijazni in vedri ljudje, s katerimi se spleča gojiti vsestranske stike.

Natečaj za župnijski grb

Ob priložnosti sedemdesete obletnice ustanovitve župnije in posvetitve župnijske cerkev razpisuje župnija sv. Andreja v Štandrežu (Gorica-Italija) natečaj za župnijski grb.

1. Natečaja se lahko udeleži vsakdo iz zamejstva ali iz Slovenije.

2. Grb, ne večji od formata A4, mora biti narisano tako, da je iz njega razvidno, da predstavlja krščansko skupnost v Štandrežu.

3. V grbu mora biti viden napis: župnija sv. Andreja Ap. - parrocchia s. Andrea Ap.

4. Natečajniki lahko uporabljajo pri izdelovanju grba črno-belo ali barvano tehniko.

Na hrbtno stran izdelka ali izdelkov naj udeleženci napišejo svojo siglo ali simbol, v drugo priloženo in zapečaten ovojnico pa naj poleg sigle oz. simbola napišejo svoje ime in priimek, datum rojstva in bivališče. Vsi udeleženci prejmejo spominsko diplomu, zmagovalci tudi nagrado v znesku 1.500.000 lir. Posebna komisija, ki jo sestavljajo umetniški kritiki in predstavniki župnijskega občestva, bo razglasila rezultate jeseni. Izdelki morajo prispeti na naslov: Župnija sv. Andreja Ap., p.zza s. Andrea 1/a, 34170 Gorica-Gorizia, najkasneje do 31. septembra 1994.

Orkester Slovenske Filharmonije na otvoritveni slovesnosti Kulturnega doma v Gorici

V petek, 20. maja 1994, bo ob 20.30 na otvoritveni slovesnosti prenovljenega Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20 - Italija) nastopil priznani orkester Slovenske Filharmonije iz Ljubljane, pod vodstvom dirigenta Marka Letonje.

Zaradi obnovitvenih del je bil goriški Kulturni dom dve leti zaprt za javnost. V zadnjem času pa je kulturno življenje v njem ponovno steklo po tradicionalnih ustaljenih smernicah.

Upravni odbor Kulturnega doma iz Gorice je torej želel na svojevrsten in svečan način zabeležiti ponovno otvoritev doma z nastopom enega izmed najbolj kvalitetnih slovenskih orkestrov, ki ravno letos praznuje 200-letnico svojega obstoja. Nastop Slovenske Filharmonije v goriškem Kulturnem domu bo prav gotovo pomemben kulturni dogodek, tako za slovensko, kot italijansko in furlansko publiko širšega goriškega področja.

Vstop na koncert je samo z vabilom. Zanimati se lahko obrnejo na urad Kulturnega doma v Gorici (ul. Brass 20 - tel. 0481/33288), kjer bodo prejeli vsa potrebna pojasnila.

Kulturni dom

Zanimiv zborovski koncert v nedeljo v Števerjanu

Prihodnjo nedeljo, 22. maja, se nam obeta pravo glasbeno doživetje zborovske glasbe. V župnijski cerkvi v Števerjanu bosta namreč koncertirala dva zamejska zboru, to je domači mešani zbor Sedaj in dekliški zbor Vesna iz Križa pri Trstu. Zboru veže skupni dirigent, mladi Bogdan Kralj.

Mešani zbor se nam bo od zaključku sezone predstavil z dokaj raznolikim programom. V uvodu bo zadonela Jerebova Že pada mrak v dolino, sledile ji bodo slovenske ljudske in umetne pesmi. Iz bogate ljudske zakladnice bo zbor segel v koroški in beneški svet (Rož, Podjuna, Zila in Gularja sem tiela jmiet), iz zborovske literature pa bo izvajal Vrabca, B. Ščeka in H. Artača. Svoji

nastop bo zbor sklenil s črnsko duhovno v priredbi W. L. Dawsona - Soon ah will be done.

Gost večera bo dekliški zbor Vesna iz Križa, ki bo zapel nekaj znanih priljubljenih melodij. Poleg Arcadeltove Ave Marie, Dvořakovega Goin' home, Kodalyjeve Turot eszik a cigány, je zbor Vesna vključil v svoj koncertni program tudi nekaj slovenskih avtorjev: Kogoja, Kumarja, Merkušja in Srebotnjaka. Na klavirju bo zbor spremljala Tamara Raseni, flavto bo igrala Tamara Tretjak, kitaro pa Ivo Tull.

Društvo Frančišek Borgija Sedej, ki je organizator večera, vladno vabi vse ljubitelje lepega petja v nedeljo ob 19.30 v Števerjan.

V.

Dekliški zbor Vesna iz Križa pri Trstu

Mestno gledališče Ljubljansko ponovno gostuje v Gorici

V ponedeljek, 23. maja, (red A) in v torek, 24. maja (red B), bo ponovno gostoval v Kulturnem domu v Gorici ansambel Mestnega ljubljanskega gledališča s predstavo čilskega avtorja Ariela Dorfmana Deklica in smrt, v režiji Zvoneta Šedlbauerja.

Deklica in smrt, Ariela Dorfmana, čilskega avtorja rojenega leta 1942, po vojaškem udaru begunca v Evropi in ZDA in podpiralca čilske opozicije (od leta 1973 dalje), po porazu Pinocheta in nastopu nove vlade, ki

se občasno vrača v Čile, je zelo angažirana stvaritev. Angažirana je v več ozirih. Najprej se loteva premagovanja totalitarne, diktatorske, človekove pravice teptajoče čilske preteklosti na osnovni zasebni, družinski in človeški ravni...

Predstavi bosta v osrednji dvorani Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass, 20), s pričetkom ob 20.30.

Za vse podrobnejše informacije v zvezi s predstavo se zainteresirani lahko obrnejo na urad Kulturnega doma v Gorici (tel. 0481-33288).

Mladostniki so veliki protagonisti ali velike žrtve televizijskega fanatizma.

V galeriji Katoliške knjigarne na Travniku bo razstavljal svoja dela

Jurij Mikuletič

Odprtje razstave bo v petek, 20. maja, ob 18. uri.

Umetnika, ki je tudi priznan ilustrator, bosta predstavila Joško Vetric in Lučana Budal.

Razstava bo odprta do 4. junija.

Vljudno vabljeni

Katoliška knjigarna

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ prireja v Štandrežu

PRAZNIK ŠPARGLJEV

28. in 29. maja ter 4. in 5. junija

Sobota, 28. maja, ob 20. uri otvoritev in plesna zabava.

Nedelja, 29. maja, ob 17. uri slikarski ex tempore ob 19. uri zbor Štefan Kovač in folklorna skupina Marko banda iz Murske Subote. Nastop zboru šole Ivan Trinko. Sledi prosta zabava.

Sobota, 4. junija, ob 17. uri tekmovanje v pritrkovanju ob 20. uri plesna zabava.

Nedelja, 5. junija, ob 19. uri nastop pevskih zborov in štandreške dramske skupine z veseloigro Človek brez smeha. Sledi prosta zabava. Ob 22. uri Tombola.

Bogat srečolov, tombola, odlični šparglji, domača jedača in pijača.

1897 - 1994: 97 let tradicije in kakovosti
URARNA - ZLATARNA

uradni zastopnik
LONGINES • CITIZEN

Šulfigoj

Ulica Carducci, 49 - Tel. 0481 / 535657

Škof zapustil bolnišnico

V soboto, 14. t.m., je tržaški škof msgr. Lorenzo Bellomi zapustil katarinško bolnišnico, kamor se je bil zatekel 5. aprila zaradi rane na želodcu (ulkusa). 14. aprila je uspešno preстал operacijo, zatem pa je v bolnišnici ostal kar mesec dni na opazovanju. Preteklo soboto je bolnišnico končno lahko zapustil in odšel v rojstni kraj v pokrajini Verona, kjer bo na okrevanju ostal do sredine junija. Dotej bo škofa nadomeščal generalni vikar msgr. Pier Giorgio Ragazzoni, ki je tržaško škofijo vodil tudi v preteklem poldrugem mesecu. Kaže, da se bodo škofovi pastirski obiski po tržaških župnijah nadaljevali šele septembra.

V soboto se je na dvorišču katarinške bolnišnice škof Bellomi zahvalil zdravnikom in ostalemu osebju, ki je v tem obdobju skrbelo zanj ter jim izrekel tople besede priznanja. Skupaj s prisotnimi je zmolil zdravomarijo, nato pa se je za kratek čas pomudil s časnikarji.

I.Ž.

V DSI o krajevnem zgodovinopisju

Tradicionalni ponedeljkov večer Društva slovenskih izobražencev je bil 16. t.m. posvečen krajevnemu zgodovinopisju. Gosta večera sta bila Kristina Kovačič in Ivan Artač, avtorja dveh knjig o Banih oz. o Opčinah. Med občinstvom je bil prisoten tudi kapetan Lisjak-Volpi, ki že leto dni zbira gradivo za knjigo o slovenskem ribištvu v naših krajih. Od zgodovine posameznih krajev in vasi se je pogovor razvijal tudi v smer splošnih tem, npr. vrednotenja naše krajevne zgodovine. Le-ta je pri nas precej zanemarjena, tako da marsikdaj pokažejo Italijani zanje več zanimanja kot mi Slovenci. Prišlo je celo do tega, da si naši italijanski so-meščani praktično izmišljajo ledinska imena naših stez, polj in gozdov, in to tudi zato, ker je večina njih prav pri Slovencih tonila v pozabo. Zato je treba našo krajevno zgodovino ovrednotiti pa tudi znati primereno reklamirati dela, ki so bila napisana na to tematiko.

90 let Planinskega društva

Slovensko planinsko društvo v Trstu je v četrtek, 12. maja, v tržaškem Kulturnem domu svečano proslavilo 90. obletnico svojega obstoja. Pred številnim občinstvom so se zvrstile recitatorske in glasbene točke v izvedbi gledaliških igralcev Vladimira Jurca, Mine Kjuder in Adrijana Rustja, prenovljenega Tržaškega okteta in Rada Kokalja, ki je program popestril z igranjem na citre.

Glavno točko proslave je sestavljala seveda slavnostni govor predsednika SPDT Lojzeta Abrama, ki je orisal zgodovinsko pot društva in njegove dosežke ter nenadomestljivo vlogo, ki ga planinsko društvo ima pri potrjevanju slovenske prisotnosti v našem mestu. Med dosežke spadata gotovo dve himalajski odpravi (na Južno Anapurno in na Everest), začetanje Vertikale od tromeje do

morja, pa tudi dejavnost na športno-rekreacijskem področju (odkrivanje kraških jam, smučanje itd.). SPDT si bo še naprej prizadevalo za dosego zastavljenih ciljev, med katerimi velja omeniti vstop v vsedrjavni alpinistični klub CAI in predvsem pridobivanje mladih sil.

Svečanosti se je udeležilo veliko uglednih gostov, od podpredsednika deželnega sveta Budina, deželnega odbornika Ghersina in predsednika tržaškega občinskega sveta Marchesicha do predsednika Planinske zveze Slovenije Andreja Brvarja ter drugih predstavnikov planinskih društev ter športnih in kulturnih organizacij. Omeniti velja razveseljivo dejstvo, da so SPDT za 90 let obstoja čestitali tudi predstavniki deželnega sedeža CAI ter tržaških alpinističnih organizacij XXX Otobre in Alpina delle Giulie.

Boljunc

Številno občinstvo je v soboto, 14. maja, napolnilo župnijsko cerkev sv. Janeza Krstnika v Boljuncu, da bi prisluhnilo koncertu nabožne glasbe, ki ga je izvajal zbor Jacobus Gallus pod vodstvom Janka Bana. Večer je priredil Mladinski dom iz Boljunca. Šlo je za koncert, ki ga je zbor Jacobus Gallus izvajal že dvakrat in sicer v Ricmanjih in v Barkovljah. Spored je vseboval vrsto umetnih in ljudskih pesmi nabožne vsebine, katerih avtorji so pretežno slovenski skladatelji, ki so po izvoru ali delovanju vezani na Trst, če seveda izvzamemo

nekaj gregorijanskih in baročnih skladb ter znameniti Mozartov motet Ave verum in skladbo avstrijskega skladatelja Heinza Kratochwila Amen, pa tudi dve italijanski ljudski nabožni v priredbi piemontskega skladatelja Giorgia Federica Ghedinija.

Petje zbora Jacobus Gallus je izzvenelo lepo in prepričljivo za poslušalce, ki so pevece nagradili s toplim aplavzom. Naj še omenimo, da bo zbor del tega koncerta izvajal v župnijski cerkvi sv. Jerneja na Opčinah ob zaključku šmarnic v torek, 31. maja.

»Tiho pritrkovanje za lepši zvok« - Pogovor z gospodom Francem Petarosom iz Boršta

Velik pobudnik za nastope pritrkovalcev je bil g. Albin Grmek, ko je bil še župnik v Dolini. Takrat je povabil pritrkovalce iz Goriške, Tržaške in iz Slovenije. Te njegove pobude so žele precejšen uspeh, po njegovi smrti pa je žal stvar nekoliko splahnela. Zopet jo bo poživil openski župnik g. Zvone Štrubelj s prireditvijo, ki bo 29. t.m.

Naša sodelavka pripoveduje, kako gledajo na to prireditev pritrkovalci iz Boršta.

Pred kratkim sem se pogovarjala z gospodom Francem Petarosom iz Boršta — po domače mu pravimo Grdinčen —, ki je dolgo let na domačem »turnu« pritrkoval zvonove. Za to se je začel učiti pred približno 60 leti. Že v otroških letih ga je veselilo poslušati vaške zvonove. Tako je nekega dne obesil na domače dvorišče kovinske palice in skušal posnemati pritrkovanje. Starejši izkušeni pritrkovalci so bili na »svoje« zvozne ljubosumni in niso zlepa pustili zraven mlajših rodov, zato je moral tudi gospod Franc nekaj časa vaditi sam. Svojega prvega nastopa se točno ne spominja, meni pa, da je to bilo baje med prvo in drugo svetovno vojno.

Gospod Franc pravi, da se pritrkovanja ne more lotiti vsak, saj so za to večino potrebni predvsem fizična moč, dober posluš, nadarjenost in predvsem veliko veselje. Vse to so bistvene lastnosti dobrega pritrkovalca.

Pritrkovanje oznanja vesel dogodek v vasi. Tedaj postane zvon pristno glasbilo, saj pritrkovalci nanj

ritmično udarjajo s »kemberljinom-betico«. Vsak pritrkovalac ima svojo nalogo, eden udarja drugi pa pobira. To pomeni, da tolče enkrat ali večkrat med enim in drugim udarcem letečega zvona. Ponavadi je to vlogo upravljal najbolj večji pritrkovalac. Med »kompenjanjem« so se pritrkovalci sporazumevali s kretnjami. Pobudo je dajal tisti, ki je tolkel, kdor je pa pobiral, mu je sledil. Udarci si sledijo po določenih ritmičnih obrazcih in nikoli se ne sme udarjati na dva zvonova hkrati. Važno vlogo tudi ima zvonilec, saj mora poganjati leteči zvon in tako uravnavati ritem pritrkovanja. Pritrkovanje je lepše, če se na rob zvonov tolče bolj narahlo.

Včasih se je v vasi večkrat pritrkovalo, danes pa le za Božič, novo leto, sv. Rešnje Telo, sv. Antona in Veliko Noč. Na zvoniku mora biti toliko pritrkovalcev, kolikor je zvonov. V Borštu imamo tri zvonove, ki so jih vaščani sami kupili po drugi svetovni vojni. Ob njihovi nastavitvi je bil v vasi velik praznik, saj so jih v cerkvi blagoslovili in krstili.

Največji zvon je dobil ime po vaškem patronu sv. Antonu, druga dva pa po Kraljici Miru in sv. Nikolaju. Prejšnji zvonovi so bili državni in so jih v vojnem času vojaške oblasti zaplenile in odpeljale v topilnico. Pustile so le srednji zvon.

Do nedavnega so v Borštu in Bregu prirejali tudi tekmovanja v pritrkovanju, ki jih danes, žal, ne ponavljajo več.

Upam, da bodo tudi mlajši rodovi vzljubili to lepo tradicijo in z njo vztrajno nadaljevali.

Monika Sulli

Predstavništvo SDGZ pri županu Illyju

V ponedeljek je tržaški župan Riccardo Illy z odbornikom za trgovino in obrt dr. Eugenio Del Pierom sprejel predstavništvo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, ki ga je vodil predsednik dr. Boris Siega. Slovenski gospodarstveniki iz Tržaškega so tako imeli priliko se prvič uradno srečati s prvim občanom mesta Trst, za izvolitev katerega so se tudi sami zavzeli. Najprej je bila na vrsti predstavitev institucionalne, predstavniško-sindikalne vloge organizacije. Predstavniki posameznih sekcij, predsednik trgovcev Egon meden in predsednik obrtnikov Drago Ota, skupno s članom predsedstva dr. Edijem Krausom in ravnateljem Vojkom Kocjančičem, so predložili Illyju in Del Pieru specifično problemov in dejavnosti včlenjenih podjetnikov in kategorij.

V stvorni razpravi, so obravnavali nekatera bistvena in pereča vprašanja, ki zadevajo delovanje Združenja oziroma pogojujejo in opredeljujejo nadaljnji razvoj občinskega gospodarstva in teritorija. Župan Illy in odbornik Del Piero sta sta z zanimanjem vzela na znanje stvarnost, ki jima je bila dokaj neznana tudi po zaslugi dolgoletnega negativnega odnosa Tržaške občine do slovenske stanovske organizacije.

Ponedeljkovo srečanje je bilo spoznavnega, a še zlasti delovnega in propozitivnega značaja. Po raznih

srečanjih z našimi politično-kulturnimi organizacijami, je tržaški župan, tudi kot predsednik, lahko neposredno spoznal še slovenski del krajevnega gospodarstva, ki je v raznih panogah vse prej kot zanemarljiv. Prav tako je dobil potrditev, da je povsem pravilna pot uprave, ki teži k odpiranju do sosednjih regij in držav ter k novemu odnosu tržaškega centra do občinskega zaledja, še posebno pri novih gospodarskih pobudah, ob izboljšanja infrastrukture in povežav do razvoja najperspektivnejših dejavnosti.

Pričakovano je, da bodo temu »zgodovinskemu« srečanju, ki ima nedvomno spodbuden simboličen pomen, sledila še normalna konkretna dejanja v vsakdanji občinski praksi.

**Za SDGZ
Davorin Devetak**

Hvaležne Klare

Vse objavljene Klare in Chiare smo se odzvale prijaznemu vabilu našega škofa, občutile smo toplino sprejema v cerkvi v ul. Locchi ter doživle nepozaben trenutek ob oltarju ob obletnici naše zavetnice.

Rada bi izrazila vso svojo hvaležnost za tako pobudo.

nona Klara in Chiara

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 23. maja večer, z naslovom »New York, New York v besedi in sliki Marjana Slokarja. Začetek ob 20.30. Ob 19.30 bo v istih prostorih otvoritev razstave Edija Žerjela, ki prikazuje svoje akvarele na kraško motiviko. Vabljeni.

Ob 50-letnici usmrtitve Marte Terčon

Letos se vrstijo razne petdesetletnice. Mnogi se npr. spominjajo, kako so februarja 1944 Nemci odpeljali v Nemčijo zelo veliko množico, ki so jih zajeli po kraških vaseh. Med odpeljanimi Slovenci je bil tudi gospodar in oče številne družine Just Terčon. Po vojni se je srečno vrnil domov. Tedaj pa je okusil bridkost prizadetega očeta. Le dva meseca zatem, ko so Nemci odpeljali njega, so prišli (30.4.1944) partizani, a tokrat ne po živila ipd.; odpeljali so 19-letno hčerko Marto, jo kruto umorili in jo na Vipavski gmajni nečloveško zagrebli in še to tako, da je iz zemlje moel čevlji. Po prizadevanju župnika in dobrih domačinov so napravili konec tej sramoti s tem, da so jo krščansko pokopali na bližnjem pokopališču. Po vojni so svojci ugotovili kraj groba in določili dan odkopa in pokopa na domačem slivenskem pokopališču. Danes ima Marta Terčon na slivenskem pokopališču in na družinskem nagrobniku svoje ime vklesano in sliko, le da njenega trupla ni v grobu! Ni? Ne! Marta leži spet na gmajni, neznanu kje (!?). Zgodilo se je nekaj neverjetnega, živalskega. V noči pred dnevom Martinega odkopa in prenosa v domač kraj so neznanči oskrunili njen grob in odnesli posmrtno ostanke.

Vse to se ni zgodilo »nekaj v deveti deželi«. To se je zgodilo v naših časih in v naših krajih, med nami!

To mlado, veselo, pošteno, verno, narodnozavedno, blago dekle je neznanu (?) kje na Vipavski gmajni, a njena duša počiva v Bogu.

Protipožarna vaja na Volniku

V soboto, 14. t.m., so v zgoniški občini, točneje na hribu Volniku, izvedli protipožarno vajo. Pri gašenju namišljenega požara so sodelovali številni prostovoljci gasilske službe civilne zaščite in radioamaterji z gasilskimi vozili in napravami iz tržaške in goriške pokrajine ter 30-članska gasilska četa iz Sežane. Vaja se je nadaljevala v nedeljo, 15. maja, z izkanjem pogrešanih prostovoljcev s pomočjo izurjenih psov, zaključila pa se je v Gabrovcu z odprtjem zgoniške občinske službe za civilno zaščito. Otvoritvene slovesnosti so se udeležili zgoniška županja Tamara Blažina, nekaj drugih županov tržaške pokrajine (Illy, Pečenik, Milo), slovenski minister za zaščito Giampaolo Raiter in deželna odbornika Ghersina in Sdraulig. Sedež za civilno zaščito v Gabrovcu bo kril celo kraško planoto in bo v neposrednem stiku z operativno centralo v Palmanovi.

Svečana oddolžitev spominu Ubalda Vrabca

Zvezi cerkvenih pevskih zborov ter številnim podpornikom in darovalcem, med katere spadajo tako zveneča imena naše kulturne srenje kakor tudi povsem preprosti ljudje, gre zasluga, da stoji sedaj na pokopališču v Rodiku lep, nagrobni spomenik v obliki stilizirane lire skladatelju Ubaldu Vrabcu. Ob njegovem odkritju se je v nedeljo, 15. maja, v Rodiku zbrala velika množica ljudi, takih, ki so Vrabca osebno poznali, kot tudi mnogih drugih ljubiteljev glasbe in petja, ki Vrabčevo osebnost in delo globoko cenijo. Svečanost, kateri je poseben pečat dala prisotnost slovenskega zunanjega ministra Lojzeta Peterleta, se je pričela ob 17. uri s sv. mašo v rodiški župnijski cerkvi. Daroval jo je nekdanji župnik v Rodiku g. Lojze Kržišnik, ki je v svoji pridigi poudaril pomen pokončne drže kristjana, za katero se je Vrabec nedvomno navduševal. Skladatelj se je odlikoval po pokončnosti, odprtosti, po tem, da se ni nikoli bal pokazati se takšnega, kakršen je bil. V tem je veličina njegove vere. Potek maše je spremljalo petje Združenega mešanega pevskega zbora, ki je pod vodstvom Aleksandre Pertot in ob orgelski spremljavi Štefana Bembija izvajal Vrabčevo 4. Mašo v S-duru v čast sv. Antonu in dele Maše št. 5 v C-duru. Ob koncu maše se je oglašilo tudi petje Združenega moškega zbora, ki je pod vodstvom Edija Raceta zapel Hribarjevo Nagrobnico in Vrabčevo V spomin Ivanu Cankarju.

O Vrabčevem liku je spregovoril predsednik ZCPZ dr. Zorko Harej. Ubald Vrabec nam živi v zavesti kot prijeten sogovornik, satirični pisec, poročevalec, a predvsem kot glasbenik, saj mu je bila glasba življenjski element. Pri tem je posebno pozornost posvečal zlasti zborovski glasbi oz. petju. Dragi sta mu bili obe njeni prvini, glasba in beseda. Razumel je ljudi in postal s svojimi skladbami glasnik njih teženj in želja. Njegova prisotnost na področju nabožne glasbe je postala trajna in dejavna zlasti po 2. Vatikanskem koncilu, ki je uvedel bogoslužje v narodnih jezikih. Kot zborovodja je Vrabec dosegel zavidljive uspehe s Komornim zborom, ki se je kasneje preimenoval v zbor Jacobus Gallus. Krajši nagovor v italijanščini je imel prof. Humbert Mamolo, ki je podčrtal Vrabčevo pokončno držo in njegov antikonformizem, spomnil pa se je tudi tržaških skladateljev italijanske narodnosti — kot npr. Toffola, Viozzija, Radoleja idr. —, ki so Ubalda Vrabca in njegovo delo cenili.

Vse to se je odvijalo v cerkvi. Na pokopališču pa je v imenu Društva slovenskih skladateljev spregovoril njegov podpredsednik Maks Strmčnik, ki je dejal, da Vrabčevo delo ni še docela raziskano in ovrednoteno in da zasluži ta naš skladatelj ustrezno priznanje s strani matice. Zatem je domači župnik opravil blagoslovni obred za novi nagrobni spomenik, moški zbor pa je zapel še dve pesmi, in sicer Slovenec sem ter Vrabčevo Zdravico. K spomeniku je venec z narodnimi barvami položila delegacija Glasbene matice — šole Marij Kogoj iz Trsta, ki jo je vodil v.d. ravnatelj prof. Bogdan Kralj. S tem se je slovesnost zaključila.

Udeleženci jo bodo gotovo ohranili v lepem spominu skupaj z Vrabčevimi skladbami, ki bodo — upamo — še dolgo odmevale iz naših zborov, grlih naših.

Ivan Žerjal

foto Kroma

Izlet v Rezijo

Društvo Jadro, ki mu zavzeto in požrtvovalno predseduje prof. Karlo Mučič in združuje Slovence z Laškega, s tega skrajnega roba slovenskega ozemlja, je organiziralo v nedeljo, 15. maja, skupaj z društvom Kremenjak iz Jamelj, katerega predsednik je Silvano Semolič, izlet

v Rezijo, na drugi skrajni rob slovenskega ozemlja. Obe društvi imata na Goriškem, še posebno Jadro na Laškem, zelo pomembno združevalno vlogo. Z družabnostjo, s prosvetnim delom in slovensko pesmijo skušata ohranjati slovensko zavest in plemenito človeško dostojanstvo med ljudmi, ki so danes podvrženi tako zelo različnim vplivom, ob kulta potrošništva, odtujevanja okolju in izgubljanja lastne in narodnostne identitete.

Ustavili smo se v Ravanci (Pravo), kjer sta nas pričakali Silvana Paletti in Luigia Negro. V modernem gostišču sta nam s pomočjo diapozitivov predstavili pokrajino, s plesom, v katerem sta vpletli tudi goste, in s pomočjo dveh citiravcev in deklet pevske skupine Rože majave pa približali navade in osvetlili dušo svojih ljudi. V družabnem srečanju so se pridružili gostiteljem s pesmijo tudi gostje in neutrudni Milko Visintin je s svojo harmoniko razveseljeval in spodbujal k sodelovanju vse prisotne.

Nekoliko grenak je občutek, da smo se morali Slovenci, in to smo vendar bili gostje in gostitelji, sporazumevati v italijanščini, ker ni še v zavest vseh nas prodrlo spoznanje, da mora biti slovenski knjižni jezik sredstvo sporazumevanja med pripadniki vseh članov našega naroda, pa naj žive kjerkoli. Slovenskega knjižnega jezika pa na tem področju ne posreduje niti šola niti Cerkev, kjer smo lahko slišali pesem v rezijanščini, a nobene najmanjše govornice besede v narečju ali celo v slovenščini.

Pretrsla so nas tudi pričevanja o potresu in sprehod skozi Osojane, vas, v kateri je ostal samo zvonik brez zgornjega dela, vse druge stavbe pa so na novo sezidane, lepe in... prazne. Bo v njih ostal vsaj še spomin na preteklost?

Nada Pertot

Turnir beach - volleya v Štandrežu

Kulturno društvo Oton Župančič iz Štandreža prireja že tretje leto turnir v beach volleyu, to je posebna zvrst odbojke, ki se igra v dvojicah, ponavadi na plažah. Turnir se je pričel v torek, 17. maja, v domu Andreja Budala. Trajal bo približno mesec dni z vsakodnevnimi tekmami ob 20.30. Poseben uspeh letošnje športne prireditve predstavlja prisotnost kar 65 ekip iz Furlanije - Julijske Krajine in Slovenije. Nagrada za zmagovalce bo tedensko potovanje v Španijo. Podeljena bo v sklopu šagre, ki jo bo društvo priredilo po končnem turnirju.

Instituto di storia sociale e religiosa - Gorica vabi na večer na temo L'altomedioevo fra Aquileia e le Alpi. Govorila bosta prof. Rajko Bratož (Oglejska Cerkev in slovenski svet vzhodnih Alp) in prof. Sergio Tavano (Oblike kontinuitete in goriške perspektive). Srečanje bo v centru Stella Matutina, v petek, 20. maja, ob 18. uri.

Zapustila nas je naša draga

Mira Marija Srebrnič

v 72. letu starosti

Žalostno vest sporočajo sorodniki.
Gorica, Solkan, 16. maja 1994

PROSVETNO DRUŠTVO MAČKOLJE

vabi na

Praznik češenj 1994

- petek, 27. maja: ob 17. uri odprtje kioskov; od 20.30 uri dalje ples z ansamblom Adria Kvintet;
- sobota, 28. maja: ob 17. uri odprtje kioskov; od 20.30 dalje ples z ansamblom KRT;
- nedelja, 29. maja: ob 15. uri odprtje kioskov; ob 18.00 uri začetek kulturnega programa: - nastop folklorne skupine iz Starega Trga ob Kolpi; - nastop godbe na pihala Breg iz Doline; od 20.30 dalje ples z ansamblom KRT;
- ponedeljek, 30. maja: ob 17. uri odprtje kioskov; od 20.30 dalje ples z ansamblom Night Jump.

Draguljarna - Urarna - Zlatarna z veliko izbiro predmetov iz srebra

VIRGILIO BRATINA s.n.c.

Dolga in kvalitetna prisotnost; označujejo jo resnost, strokovnost in kompetentnost na področju trgovine.

Corso del Popolo, 28 - Monfalcone (Tržič)
Tel. 0481/410674

KMEČKO-DELAVSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V SOVODNJAH OB SOČI

vabi Člane, da se udeležijo izrednega in rednega občnega zbora, ki bo v drugem sklicanju

Petek, 20. maja 1994 ob 20. uri

v dvorani Kulturnega doma v Sovodnjah ob Soči s sledečim dnevnim redom:

- Izredni del
- 1) Predlog za spremembo členov I, 10, 27, in 38 in sprejem novega zadružnega statuta;
  - 2) Poeblastilo predsednik za izvajanje spremembe statuta.
- Redni del
- 1) Poročila Upravnega sveta;
  - 2) Poročila Nadzornega odbora;
  - 3) Razprava in odobritev obračuna na dan 31.12.1993, odebritev poročil in porazdelitev dobička poslovnega leta;
  - 4) Določitev najvišjega zneska posojila, ki se ga lahko posredno ali neposredno podeli posameznemu zavezanec;
  - 5) Določitev najvišjega skupne meje za srednjeročna in dolgoročna posojila;
  - 6) Določitev višine doplačila na deleže za nove člane;
  - 7) Slučajnosti.

UPRAVNI SVET

Zaradi izrednega občnega zbora in zanj predpisane večino se toplo priporočamo za udeležbo in točnost.

Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00.

Spored od 22. do 28. maja 1994

Nedelja: 8.00 Jutranji radijski dnevnik. 8.20 Koledar. 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rujanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: Fant za zamjenjavo. Napisala Lučka Susič. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.20 Filmi na ekranih. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Koroški obzornik. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dante Alighieri: Božanska komedija - Nebesa. 15.00 Krajevne stvarnosti. 15.30 Glasba za vse okuse. 16.00 Krajevne stvarnosti. 17.00 Šport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Iz Četrtekovih srečanj: Na bregovih Vardarja. 9.15 Odprta knjiga. Franja Bojc-Bidovec: Ni neskončnih poti. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.20 Kmetijski tednik. 14.10 Otroški kotiček. 14.30 Potpuri. 15.00 Julius Kugy: Slovenske gore, slovenski ljudje. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Torek: 8.30 Soft Music. 9.15 Franja Bojc-Bidovec: »Ni neskončnih poti«. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Popoldanski potpuri. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dante Alighieri: Božanska komedija - Nebesa.

Sreda: 8.10 Koroški obzornik. 9.15 Franja Bojc-Bidovec: Ni neskončnih poti. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.20 Na goriškem valu. 15.00 Made in Italy. 15.30 Mladi vla. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Literarne podobe: 13 za 13.

Četrtek: 8.10 S hrano do zdravja. 8.40 Revival. 9.15 Franja Bojc-Bidovec: Ni neskončnih poti. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Kulturne diagonale: Galerija likovnih ustvarjalnosti. 15.30 Popoldanski potpuri. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dopisnice z najbližnjega vzhoda.

Petek: 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda. 8.40 Potpuri. 9.15 Franja Bojc-Bidovec: Ni neskončnih poti. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.45 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški radijski tednik. Piše Zlata Jurin. 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina. 15.00 Nekaj minut z... 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.40 Revival. 9.00 Bonton odpira vsa vrata. 9.20 Potpuri. 10.10 Koncert. 11.30 Potpuri. 12.00 »Ta rozajanski glas«. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 14.10 Nediški zvon. 15.00 Tisoč let naših prednikov. 15.30 Soft music. 16.00 Zapisi o literatih. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Janez Povše: Prosim, vprašajte berlinski zid!

KATOLIŠKI GLAS Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:
Italija 55.000
Slovenija 55.000
inozemstvo 80.000
zračna pošta 100.000

Oglaš in osmrtnice: za vsak mm višine v širini enega stolpca 1000 lir, k temu dodati 19% IVA

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA
ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV